

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور

۳۱. نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات

معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات ارتباطات و فناوری‌های نوین

کد موضوعی: ۲۸۰

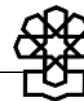
شماره مسلسل: ۱۴۰۷۶

دی‌ماه ۱۳۹۳

به نام خدا

فهرست مطالب

۲.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۳.....	فصل اول - تحلیل بندهای ماده واحده
۱۱.....	فصل دوم - درآمدهای پیش‌بینی شده از فعالیت‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات
۱۸.....	فصل سوم - اعتبارات فناوری اطلاعات و ارتباطات در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴
۳۳.....	جمع‌بندی
۳۶.....	پیوست
۳۹.....	منابع و مأخذ

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور ۳۱. بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات

راهبردهای پیشنهادی برای بررسی لایحه بودجه ۱۳۹۴ در مجلس شورای اسلامی

در راستای ارتقای کارآیی و اثربخشی بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ نسبت به سال‌های گذشته پیشنهاد می‌شود که نمایندگان و کمیسیون‌های محترم به موارد زیر تمرکز نمایند:

- **مبانی قانونی:** بررسی شود مبنای قانونی برآورد منابع و مصارف در بودجه در هریک از امور بخشی و فرابخشی چیست؟

- **تغییر هزینه‌ها:** آیا مجموعه اعتباراتی که در هریک از بخش‌های تخصصی (مانند مسکن، حمل و نقل، آموزش، بهداشت و...) پیش‌بینی شده است برای انجام وظایف آن حوزه (نه دستگاه) کافی است؟ دلیل تغییرات اعتبارات نسبت به سال قبل در هریک از بخش‌ها چیست؟

- **عدم قانونگذاری جدید:** در بررسی احکام بودجه، احکامی که درصدد قانونگذاری جدید یا اصلاح قوانین دائمی در لایحه هستند حذف شوند و همچنین مجلس از ارائه پیشنهادهای جدید از این دست اجتناب کند تا مانع از درهم‌ریختگی نظام قانونی و حقوقی کشور شود.

- **عدم ورود به اصلاح ردیف‌های بودجه‌ای:** مجلس از ورود به اصلاح ردیف‌های بودجه‌ای به خصوص ردیف‌های ذیل قوه مجریه اجتناب کند که این امر ناقض صلاحیت نظارتی مجلس و نقض تفکیک قواست.

- **اعمال اصلاحات بودجه‌ای توسط دولت:** در نهایت اینکه، مجلس بجای اینکه خودش برای اصلاح لایحه بودجه دست به کار شود، با بررسی راهبردهای بودجه در هریک از امور بخشی و فرابخشی، ظرفیت سیاسی و حقوقی لازم را برای اصلاح بودجه توسط دولت فراهم نماید.^۱

۱. برای اطلاعات بیشتر در این مورد به گزارش‌های «قواعد ناظر بر ارائه پیشنهادهای بودجه‌ای» به شماره مسلسل ۱۴۰۴۵ و «مجلس و بودجه: راهبردها و رویکردها» شماره مسلسل ۲۳۰۱۲۸۷۲ مراجعه شود.

چکیده

فناوری اطلاعات و ارتباطات به‌عنوان یکی از موتورهای محرک توسعه اقتصادی و اجتماعی عصر حاضر به محل رقابت کشورها و میزانی برای سنجش توسعه‌یافتگی کشورها بدل شده است. تکالیف سند چشم‌انداز (دستیابی به جایگاه اول علم و فناوری منطقه) و برنامه پنجم توسعه، در کنار عقب‌ماندگی و فاصله بسیار زیاد حوزه فناوری اطلاعات کشور^۱ با اهداف سند چشم‌انداز و برنامه پنجم یکی از دلایل ضرورت سرمایه‌گذاری در حوزه فناوری اطلاعات است. تصویب قانون اجازه تعیین و وصول حق امتیاز فعالیت بخش غیردولتی در زمینه پست و مخابرات ازسوی مجلس شورای اسلامی اقدام حمایتی مجلس از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات است. به‌واسطه حمایت‌های انجام شده از طرف قانونگذار میزان سهم اعتبارات فناوری اطلاعات از کل بودجه عمومی به حدود ۲ درصد رسیده است که نسبت به سال گذشته حدود ۵۰ درصد افزایش داشته است. اعتبارات برنامه‌ای حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات در لایحه سال ۱۳۹۴ نسبت به قانون ۱۳۹۳ از ۷,۳۱۱ میلیارد ریال به ۱۵,۲۰۱ میلیارد ریال رسیده است و اعتبار ردیف‌های متفرقه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ نسبت به لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ افزایش ۳۴ درصدی داشته و از رقم ۲۸,۴۶۷ میلیارد ریال به رقم ۳۸,۱۳۰ میلیارد ریال رسیده است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴، درآمد حاصل از فعالیت‌های مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات، برابر با ۵۷,۱۹۹ میلیارد ریال پیش‌بینی شده است. این رقم نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۳ رشد ۱۲ درصدی را نشان می‌دهد. با در نظر گرفتن بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات به‌عنوان سیستم فنی و اجتماعی بررسی‌های تحلیلی نشان می‌دهد که قسمت اعظم بودجه تخصیصی به بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور، در بخش زیرساخت‌ها به مصرف می‌رسد. پس از آن بیشترین هزینه‌کرد به بخش ساختارها و اعمال حاکمیت کشور اختصاص یافته است و زیرسیستم زیرساخت‌های خدماتی و محتوا و در ادامه منابع انسانی با اختلاف بسیار فاحشی کمترین بودجه را به خود اختصاص داده است.

مقدمه

فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات یکی از عوامل اصلی توسعه اجتماعی و اقتصادی کشورها به‌شمار می‌رود و کشورهای پیشرو به‌منظور بهره‌گیری از آثار توسعه‌ای آن در سرمایه‌گذاری بخش‌های مختلف فناوری اطلاعات و ارتباطات با هم رقابت می‌کنند. در سال‌های گذشته توجه به فناوری اطلاعات و ارتباطات به‌طور ویژه در دستور کار سیاستگذاران کشور قرار گرفته و سیاست‌ها و قوانین تسهیل‌کننده‌ای جهت توسعه بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات و تقویت اعتبارات این بخش تصویب

۱. رجوع شود به گزارش وضعیت ایران در شاخص‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات، منتشر شده توسط دفتر مطالعات ارتباطات و فناوری نوین مرکز پژوهش‌های مجلس.

شده که از جمله آن به برنامه پنجم توسعه و قانون اجازه تعیین و وصول حق امتیاز فعالیت بخش غیردولتی در زمینه پست و مخابرات می‌توان اشاره کرد. این گزارش از سه فصل تحلیل بندهای ماده واحده، درآمدها و اعتبارات بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات تشکیل شده است.

فصل اول - تحلیل بندهای ماده واحده

این فصل، باتوجه به تبصره‌های مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات در ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ و مقایسه آنها با تبصره‌های متناظر در ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۳، عملکرد ۷ ماهه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال ۱۳۹۳ و ارائه اظهارنظر کارشناسی می‌پردازد. در ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۳ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۴، فناوری اطلاعات و ارتباطات از جایگاه رفیعی برخوردار است و در هفت مورد، به احکام فناوری اطلاعات و ارتباطات اشاره شده است که متن احکام این هفت مورد، در جدول‌های ۱ تا ۷ آمده است.

همچنین توصیف محتوا و تحلیل عملکرد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، براساس جدول مربوط انجام شده و سپس عملکرد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ذکر می‌شود و به دنبال آن، اظهارنظر کارشناسی در مورد کم‌وکیف عملکرد ذکر و پیشنهادهای اصلاحی ارائه می‌شود.

۱. بررسی تبصره «۶» بند «الف» ماده واحده

جدول ۱. تبصره «۶» بند «الف» ماده واحده

تبصره «۶» بند «الف» ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۳	تبصره «۶» بند «الف» ماده واحده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴
به شرکت‌های وابسته و تابعه وزارتخانه‌های ... ارتباطات و فناوری اطلاعات، ... اجازه داده می‌شود با رعایت قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت مصوب ۱۳۷۶/۶/۳۰ تا سقف یکصد و پنجاه هزار میلیارد (۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای اجرای طرح‌های انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی خود با اولویت اجرای پروژه‌ها و طرح‌های ... مناطق محروم و کمتر توسعه یافته، اوراق مشارکت ریالی و یا صکوک اسلامی و با رعایت ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و برای طرح‌هایی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد، با تضمین خود در خصوص اصل و سود، منتشر نمایند.	به شرکت‌های وابسته و تابعه وزارتخانه ... ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود با رعایت قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت مصوب ۱۳۷۶/۶/۳۰ تا سقف یکصد هزار میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای اجرای طرح‌های انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی خود با اولویت اجرای پروژه‌ها و طرح‌های ... مناطق محروم و کمتر توسعه یافته، اوراق مشارکت ریالی و یا صکوک اسلامی و با رعایت ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ برای طرح‌هایی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد، با تضمین خود در خصوص اصل و سود، منتشر نمایند.

مأخذ: ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ و قانون بودجه سال ۱۳۹۳.

عملکرد هفت‌ماهه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال ۱۳۹۳

در مورد تبصره «۶» بند «الف» ماده واحده این اقدامات صورت پذیرفته است: با توجه به آیین‌نامه بند «ز» تبصره «۶» قانون بودجه سال جاری، طی مصوبه شماره ۴۵۳۵/ت/۵۰۵۷ هـ مورخ ۱۳۹۳/۱/۲۴ هیئت وزیران، مجوز انتشار مبلغ ۱۰,۰۰۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت، به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ابلاغ شد. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به منظور استفاده از این اجازه، نسبت به ابلاغ مجوز فوق‌الذکر به شرکت ارتباطات زیرساخت طی نامه شماره ۱/۶۰۲۴ مورخ ۱۳۹۳/۲/۶ اقدام کرد. شرکت ارتباطات زیرساخت جهت اجرایی نمودن فرآیند انتشار اوراق مشارکت، بررسی‌های لازم را در خصوص شرایط اقتصادی کشور (میزان سود اوراق، تقاضای بازار، پیش‌بینی فروش) و نیز بررسی‌های فنی اقتصادی و مالی پروژه‌های مورد نظر در دست انجام دارد تا با استفاده از تجربه عملکرد ناموفق موضوع مذکور در سال ۱۳۹۱، اقدام بهینه انجام شود.

اظهار نظر کارشناسی

این حکم در سال‌های گذشته نیز وجود داشت، اما وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به دلیل مشکلات اجرایی تاکنون نتوانسته است از ظرفیت حکم مذکور استفاده نماید. وجود این حکم برای توسعه بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور مناسب است. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با بهره‌گیری از محل این حکم می‌تواند منابع مالی لازم برای توسعه منابع انسانی و زیرساخت‌های مادر مخابراتی کشور از جمله سامانه‌های انتقال نوری را به دست آورد. برای انتشار اوراق قرضه، باید این گام‌ها برداشته شوند: برای اجرای پروژه شبکه ملی اطلاعات، برنامه کسب‌وکار باید تهیه شود تا مردم از اهداف آن آگاه و به مشارکت برای تحقق آن ترغیب شوند. محل مصرف قانونی پول حاصل از انتشار اوراق قرضه، باید به درستی و دقت، مشخص و توجیه شود. فرضاً گفته شود: هدف از انتشار اوراق قرضه، اجرای شبکه ملی اطلاعات در مناطق روستایی است. اجرای بخش‌های بین‌شهری و بین‌المللی پروژه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات را می‌توان به شرکت ارتباطات زیرساخت سپرد، اما اجرای پروژه‌های شهری و روستایی شبکه ملی اطلاعات را دیگر نمی‌توان در دولت و توسط دولت پیش برد، زیرا براساس قانون اصل چهل و چهارم قانون اساسی، اجرای آن باید توسط بخش غیردولتی صورت گیرد.

همچنین وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات که تاکنون نتوانسته است از ظرفیت این احکام استفاده کند، می‌تواند به جای انتشار اوراق قرضه به روش‌های دیگری رو بیاورد. براساس بند «ب» ماده (۲۱۴) قانون برنامه پنجم توسعه، دولت موظف است: روش اجرایی مشارکت بخش عمومی - خصوصی را با پیش‌بینی تضمین‌های کافی به کار گیرد.

۲. بررسی تبصره «۱۲» بند «الف» ماده واحده

جدول ۲. تبصره «۱۲» بند «الف» ماده واحده

تبصره «۱۲» بند «الف» ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۳	تبصره «۱۲» بند «الف» ماده واحده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴
به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می شود با هیئت وزیران درصدی از درآمدهای حاصل از تکالیف مقرر در پروانه اپراتورها را جهت تحقق اهداف و برنامه های خدمات عمومی اجباری و پایه با اولویت روستایی و شهرهای زیر ده هزار نفر جمعیت و ردیف شماره ۳۲-۵۳۰۰۰۰ به صورت جمعی - خرجی و در صورت لزوم با استفاده از مشارکت اپراتورها به مصرف برساند.	به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می شود با تصویب هیئت وزیران درصدی از درآمدهای حاصل از تکالیف مقرر در پروانه اپراتورها را جهت تحقق اهداف و برنامه های خدمات عمومی اجباری و پایه با اولویت روستایی و شهرهای زیر ده هزار نفر جمعیت از محل ردیف شماره ۳۲-۵۳۰۰۰۰ به صورت جمعی - خرجی و در صورت لزوم با استفاده از مشارکت اپراتورها به مصرف برساند.
فناوری اطلاعات (ICT) روستایی از محل ردیف ۳۴-۵۳۰۰۰۰ جدول شماره ۹ این قانون به صورت جمعی - خرجی و با استفاده از مشارکت اپراتورها به مصرف برساند.	به منظور تحقق اهداف این بند و توسعه بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و تحقق دولت الکترونیکی وزارت مذکور مجاز است نسبت به تشکیل صندوق خاص از محل درآمدهای فوق اقدام نماید. اساسنامه صندوق مذکور و آیین نامه اجرایی این بند به پیشنهاد مشترک وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به تصویب هیئت وزیران می رسد.

مأخذ: همان.

عملکرد هفت ماهه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال ۱۳۹۳

مجوز لازم جهت انجام به صورت جمعی - خرجی طی مصوبه شماره ۷۲۳۲۹/ت ۵۰۸۵۴ هـ مورخ ۱۳۹۳/۶/۲۶ هیئت وزیران به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ابلاغ شد. موافقتنامه ای در قالب طرح از محل ردیف فوق تنظیم و در مرحله مبادله است.

از محل ردیف درآمدی مذکور مبلغ ۲۴۶ میلیارد تومان به خزانه کل کشور واریز و مبلغ ۵۳ میلیارد تومان اعتبار، از خزانه دریافت شد. برنامه و اهداف کمی طرح در سال ۱۳۹۳ به این شرح است: دسترسی پرسرعت به اینترنت برای ۲۵ هزار روستا، تأمین تلفن خانگی کلیه روستاهای بالای بیست خانوار، تأمین یک ارتباط عمومی برای روستاهای زیر بیست خانوار (در صورت اعلام تقاضا) و درخواست پیشنهاد (RFP) نهایی شده و در فرآیند اجرایی برگزاری مناقصه قرار دارد.

اظهار نظر کارشناسی

تفاوت تبصره «۱۲» بند «الف» ماده واحده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ نسبت به تبصره «۱۲» بند «الف» ماده واحده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ اضافه شدن این عبارت است: «به منظور تحقق اهداف این بند و توسعه بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و تحقق دولت الکترونیکی وزارت مذکور مجاز است نسبت به تشکیل صندوق خاص از محل درآمدهای فوق اقدام نماید. اساسنامه صندوق مذکور و

آیین‌نامه اجرایی این بند به پیشنهاد مشترک وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد».

اعطای مجوز تشکیل صندوق خاص از محل درآمدهای مذکور به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، کمک قابل توجهی به تحقق اهداف برنامه‌های توسعه دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی می‌کند و مشکلات توسعه روستایی را کاهش می‌دهد. تعیین سقف زمانی برای تصویب اساسنامه صندوق مذکور و آیین‌نامه اجرایی این بند و مهلت اقدام به تشکیل صندوق خاص از محل درآمدهای فوق، ضروری است. عملکرد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در این زمینه به دلایل زیر ناکافی است:

- تحقق موفقیت‌آمیز تعهد دولت به ارائه خدمات عام پایه در مناطق روستایی و شهرهای زیر ده هزار نفر جمعیت، نیاز به هدف‌گذاری دقیق و برنامه‌ریزی‌های منطقه‌ای، یعنی متناسب با شرایط و وضعیت مناطق شهری و روستایی دارد.

- چون ارائه خدمات دولت الکترونیکی در این مناطق نیز مطرح است، باید پروژه‌های مربوط به پرکردن شکاف دیجیتالی که تنها توسعه فیزیکی دفاتر فناوری اطلاعات و ارتباطات در مناطق محروم را دربر نمی‌گیرد و توسعه منابع انسانی و توانمندسازی روستاییان را هدف‌گیری می‌کند، با جدیت دنبال شوند.

- برنامه‌های توانمندسازی روستاییان باید شامل همه افراد اعم از افراد کم توانان، ناتوانان، معلولان و جانبازان باشد

- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات از برنامه سوم توسعه تاکنون تنها به دنبال تحقق یک بُعد مهم از ابعاد این حکم قانونی است که صرفاً به تأمین دسترسی روستاییان به شبکه می‌انجامد و اقدام مؤثری در مورد سایر اهداف تعهد خدمات عام نکرده است.

- پدیده فرار از مناطق محروم و روآوری به شهرهای بزرگ‌تر، باعث شده است که در بسیاری از مناطق، ادامه اداره دفاتر فناوری اطلاعات و ارتباطات روستایی توجیه اقتصادی نداشته باشد و به تعطیلی بیانجامد. لذا مشاهده می‌شود که تدوین و اجرای برنامه‌های تعهد خدمات عام، تنها موضوع فعالیت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نیست و باید توسط تمام وزارتخانه‌های کشور با هماهنگی کامل دنبال شود، کاری که نیاز به سیاست‌گذاری و کمک فکری شورای عالی فضای مجازی دارد.

۳. بررسی تبصره «۱۲» بند «ب» ماده واحده

جدول ۳. تبصره «۱۲» بند «ب» ماده واحده

تبصره «۱۲» بند «ب» ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۳	تبصره «۱۲» بند «ب» ماده واحده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴
به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود از طریق شرکت ارتباطات زیرساخت نسبت به مشارکت و سرمایه‌گذاری در پروژه‌های فیبر نوری و بین‌المللی و کسب سهم مناسب از بازار پهنای باند منطقه اقدام نماید.	به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود از طریق شرکت ارتباطات زیرساخت نسبت به مشارکت و سرمایه‌گذاری در پروژه‌های فیبر نوری و بین‌المللی و کسب سهم مناسب از بازار پهنای باند منطقه اقدام نماید.

مأخذ: همان.

عملکرد هفت ماهه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال ۱۳۹۳

با توجه به اینکه این موضوع از سنوات گذشته در احکام قوانین بودجه سنواتی درج شده، مشارکت در پروژه‌های بین‌المللی نظیر EPEG جهت ایجاد بزرگراه ارتباطی ایران - اروپا و SDI جهت ایجاد بزرگراه ارتباطی کشورهای شرق و غرب برای توسعه ترانزیت ترافیک اطلاعات در سال جاری نیز ادامه دارد.

در راستای اجرای اهداف این بند در قالب قراردادهای منعقد شده یا عناوین پروژه‌های توسعه کابل فیبر نوری و خرید تجهیزات و خدمات بهینه‌سازی، ارتقا و توسعه شبکه انتقال اقدامات لازم جاری است.

از محل اعتبارات وزارت ارتباطات، مبلغ ۲,۷۷۰ میلیارد ریال به شرکت ارتباطات زیرساخت ابلاغ شده که این امر منجر به افزایش هفتصد هزار E1 و توسعه شبکه انتقال کشور و تأمین امنیت و سیانت از شبکه خواهد بود.

اظهار نظر کارشناسی

وجود این مجوز در احکام لایحه بودجه سال جاری فرصت مناسبی برای توسعه شبکه‌های فیبر بین‌المللی است. موقعیت جغرافیایی ژئوپلیتیک کشورمان فرصت مساعدی است که ایران تبدیل به قطب ارتباطی منطقه شود و ارائه سهم بزرگی از خدمات ارتباطی منطقه را برعهده گیرد. در سال‌های گذشته با وجود تکرار این حکم در قوانین بودجه سالیانه به دلیل برخی از مشکلات از جمله تحریم‌ها، این حکم تحقق نیافته است. لذا نظارت مجلس شورای اسلامی بر عملکرد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در مورد این حکم باید نسبت به سال‌های گذشته بیشتر شود.

۴. بررسی تبصره «۱۲» بند «ج» ماده واحده

جدول ۴. تبصره «۱۲» بند «ج» ماده واحده

تبصره «۱۲» بند «ج» ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۳	تبصره «۱۲» بند «ج» ماده واحده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴
به‌منظور توسعه و ارتقای بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور و سطح فناوری و کیفیت تولیدات زیربخش ارتباطات و تولید برنامه‌های نرم‌افزاری و ایجاد زمینه صدور خدمات فنی و مهندسی در زمینه ارتباطات و فناوری اطلاعات، به دستگاه‌های وابسته وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود با تأیید وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات تا مبلغ نهمصد میلیارد ریال (۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و هزینه‌های خود را به‌صورت وجوه اداره شده و سرمایه‌گذاری خطرپذیر برای کمک و حمایت از پروژه‌ها و طرح‌های توسعه‌ای اشتغال‌آفرین و یا صادرات کالا و خدمات در این بخش توسط بخش‌های خصوصی و تعاونی به‌صورت تسهیلات براساس آیین‌نامه اجرایی که به پیشنهاد مشترک وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، اختصاص دهند و مابه‌التفاوت نرخ سود را از محل آن پرداخت نمایند.	به‌منظور توسعه و ارتقای بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور و سطح فناوری و کیفیت تولیدات زیربخش ارتباطات و تولید برنامه‌های نرم‌افزاری و ایجاد زمینه صدور خدمات فنی و مهندسی در زمینه ارتباطات و فناوری اطلاعات، به دستگاه‌های وابسته وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود با تأیید وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات تا مبلغ یک‌هزار و دویست میلیارد ریال (۱,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و هزینه‌های سرمایه‌ای خود را به‌صورت وجوه اداره شده و سرمایه‌گذاری خطرپذیر برای کمک و حمایت از پروژه‌ها و طرح‌های توسعه‌ای اشتغال‌آفرین و یا صادرات کالا و خدمات در این بخش توسط بخش‌های خصوصی و تعاونی به‌صورت تسهیلات براساس آیین‌نامه اجرایی که به پیشنهاد مشترک وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، اختصاص دهند و مابه‌التفاوت نرخ سود را از محل آن پرداخت نمایند.

مأخذ: همان.

عملکرد هفت ماهه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال ۱۳۹۳

آیین‌نامه اجرایی نامه مربوط توسط وزارتخانه متبوع و به همکاری معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری تدوین و طی مصوبه شماره ۱۹۲۴۴۶/ت/۵۰۳۵۲ هـ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۸ هیئت محترم وزیران ابلاغ شد. اعتبار مذکور از محل منابع داخلی شرکت‌های تابعه پیش‌بینی و منظور خواهد شد.

کار گروه مندرج در آیین‌نامه تشکیل و تعیین اولویت‌های موضوع پرداخت وام انجام و تاکنون ۲۵۰,۰۰۰ میلیون ریال و ۳۲ پروژه تقاضا واصل شده و در مرحله نهایی شدن است.

اظهار نظر کارشناسی

وجود این حکم برای ترغیب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور مناسب است. اجرای صحیح این حکم به مفاد آیین‌نامه اجرایی آن بستگی دارد.

۵. بررسی تبصره «۱۲» بند «د» ماده واحده

جدول ۵. تبصره «۱۲» بند «د» ماده واحده

تبصره «۱۲» بند «د» ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۳	در ماده واحده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴
مبلغ سه هزار میلیارد ریال (۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) از اعتبارات بند «۴۴» ردیف ۵۳۰۰۰۰ برای سیگنال‌رسانی زمینی به ایستگاه‌ها و مراکز رادیویی و تلویزیونی، ارتقای پوشش سیگنال‌رسانی در سطح کشور با کمک فیبر نوری و پیوند فرستنده‌های سیگنال‌رسان به سازمان صداوسیما اختصاص می‌یابد تا از این طریق وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اقدام شود.	حکم مشابه موجود نیست!

مأخذ: همان.

عملکرد هفت ماهه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال ۱۳۹۳

پروژه «توسعه و تکمیل سیگنال‌رسانی زمینی» از محل بودجه ردیف اعتباری ۴۴ - ۵۳۰۰۰۰ با هدف سیگنال‌رسانی به ۱۳۵ ایستگاه توسط شرکت ارتباطات زیرساخت در حال اجراست. تجهیزات اصلی این پروژه از قبیل رادیو، فیدر، دکل و غیره خریداری شده و در مرحله نصب، آزمایش و تحویل است. پهنای باند مورد نیاز بر بستر شبکه اصلی زیرساخت تأمین شده است. پیشرفت فیزیکی این پروژه معادل ۷۰ درصد است. تاکنون ۱,۳۱۲ میلیون ریال بابت این پروژه پرداخت شده است.

اظهار نظر کارشناسی

مشابه حکم مذکور، حکمی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ منظور نشده است. تبصره «۱۲» بند «د» ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۳، پس از تصویب و ابلاغ قانون بودجه سال ۱۳۹۳ به پیشنهاد نمایندگان مجلس تدوین و تصویب شد.

از آنجا که هنوز بسیاری از نقاط دورافتاده کشور تحت پوشش امواج رادیویی دیجیتالی قرار ندارند و در اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۴ باید همه کشورهای جهان آنتن‌های آنالوگ پخش برنامه‌های رادیو تلویزیونی خود را خاموش و برای همیشه قطع کنند، چنین تبصره‌ای در لایحه سال ۱۳۹۴ را می‌توان سال آینده دوباره مطرح کرد.

۶. بررسی تبصره «۱۵» بند «ب» ماده واحده

جدول ۶. تبصره «۱۵» بند «ب» ماده واحده بودجه سال جاری
(معادل تبصره «۱۴» بند «ب» ماده واحده بودجه سال آینده)

تبصره «۱۴» بند «ب» ماده واحده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴	تبصره «۱۵» بند «ب» ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۳
صندوق تأمین اجتماعی موظف است کارگزاران و پیمانکاران حقیقی و افراد حقوقی و سایر افرادی که به‌عنوان کارگر یا تحت هر عنوان دیگری طرف قرارداد مخابرات روستایی می‌باشند (موضوع جزء «و» بند «۱۶» قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور) را پس از واریز حق بیمه سهم کارگر توسط کارگزار و پیمانکار (کارگر) و تا زمان فروش سهام مدیریتی براساس قانون تأمین اجتماعی و قانون کار تحت پوشش بیمه قرار دهند. وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و امور اقتصادی و دارایی، ملزم به رفع مشکلات اجرای بند «۶۴» قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور مرتبط با کارگزاران متولی (شرکت مخابرات ایران) مکلف به استمرار بیمه سهم کارفرمایی و قرارداد مستقیم با کارگران، پیمانکاران و کارگزاران روستایی طبق شرایط و ضوابط مقرر در قانون کار می‌باشند. رعایت شرایط و ضوابط مقرر در قانون کار مانع از پرداخت حق بیمه موضوع این بند نمی‌شود.	صندوق تأمین اجتماعی موظف است کارگزاران و پیمانکاران حقیقی و افراد حقوقی و سایر افرادی که به‌عنوان کارگر یا تحت هر عنوان دیگری طرف قرارداد مخابرات روستایی می‌باشند (موضوع جزء «و» بند «۱۶» قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور) را پس از واریز حق بیمه سهم کارگر توسط کارگزار و پیمانکار (کارگر) و تا زمان فروش سهام مدیریتی براساس قانون تأمین اجتماعی و قانون کار تحت پوشش بیمه قرار دهند. وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و امور اقتصادی و دارایی، ملزم به رفع مشکلات اجرای بند «۶۴» قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور مرتبط با کارگزاران متولی (شرکت مخابرات ایران) مکلف به استمرار بیمه، پرداخت حق بیمه سهم کارفرمایی و قرارداد مستقیم با کارگران، پیمانکاران و کارگزاران روستایی طبق شرایط و ضوابط مقرر در قانون کار می‌باشند. رعایت شرایط و ضوابط مقرر در قانون کار مانع از استمرار پرداخت حق بیمه موضوع این بند نمی‌شود.

مأخذ: همان.

عملکرد هفت ماهه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال ۱۳۹۳

در این خصوص جلسه‌ای در سال جاری بین نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی، نمایندگان کارگزاران مخابرات روستایی کشور، مدیر عامل شرکت مخابرات ایران و معاون حقوقی، امور دولت و مجلس وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برگزار و مقرر شد شرکت مخابرات ایران نسبت به عقد قرارداد مستقیم تمام وقت با کارگزاران مخابرات روستایی طبق شرایط و ضوابط مقرر در قانون کار و از طریق شرکت مخابرات ایران و شرکت‌های مخابرات استانی همانند سایر نیروهای قراردادی خود اقدام نمایند. در صورتی که به هر دلیل شرکت واسطه مذکور منحل، ادغام و یا دچار تغییرات اساسی شود و یا قرارداد خود را ادامه ندهد، قرارداد این افراد به شرکت مخابرات ایران و یا شرکت‌های وابسته حسب تشخیص شرکت مخابرات ایران منتقل می‌شود.

اظهار نظر کارشناسی

این حکم هر ساله در قوانین بودجه سالیانه تکرار شده است. وجود این حکم برای پایان دادن به مشکلات کارگزاران ICT روستایی لازم است اما کافی نیست. در سال‌های اخیر به دلیل عدم مشخص

شدن میزان اعتبار و منبع تخصیص بودجه، این حکم مطابق نظر قانونگذار اجرا نشده است. در لایحه بودجه امسال، میزان اعتبار و منبع این حکم مشخص نشده است و مانند قانون بودجه سال گذشته، ردیف ۷۴-۵۵۰۰۰۰ به عنوان منبع تخصیص، ذکر نشده است.

۷. بررسی تبصره «۸» بند «ب» ماده واحده

جدول ۷. تبصره «۸» بند «ب» ماده واحده در قانون بودجه سال جاری
(معادل تبصره «۸» بند «الف» ماده واحده در لایحه بودجه سال آینده)

تبصره «۸» بند «ب» ماده واحده در قانون بودجه سال ۱۳۹۳	تبصره «۸» بند «الف» ماده واحده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴
به نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود نسبت به صدور و تعویض گواهینامه‌های رانندگی عادی به هوشمند اقدام و به ازای هر کارت یکصدوپنجاه هزار ریال (۱۵۰,۰۰۰) ریال دریافت نماید. درآمد حاصله به حساب ردیف درآمدی ۱۴۰۱۵۱ جدول شماره ۵ این قانون واریز و معادل وجوه واریزی از محل اعتبار ردیف ۸۰ - ۵۳۰۰۰۰ جدول شماره ۹ این قانون در اختیار نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران قرار خواهد گرفت تا بابت هزینه صدور گواهینامه رانندگی هوشمند، توسعه و تجهیز مراکز صدور گواهینامه رانندگی و تقویت نیروی انتظامی به مصرف برسد.	به نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود نسبت به صدور و تعویض گواهینامه‌های رانندگی عادی به هوشمند اقدام و به ازای هر کارت یکصدوپنجاه هزار (۱۵۰,۰۰۰) ریال دریافت نماید. درآمد حاصله به حساب ردیف درآمدی ۱۴۰۱۵۱ جدول شماره ۵ این قانون واریز و معادل وجوه واریزی از محل اعتبار ردیف ۷۵ - ۵۳۰۰۰۰ جدول شماره ۹ این قانون در اختیار نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران قرار خواهد گرفت تا بابت هزینه صدور گواهینامه رانندگی هوشمند، توسعه و تجهیز مراکز صدور گواهینامه رانندگی و تقویت نیروی انتظامی به مصرف برسد.

مأخذ: همان.

اظهار نظر کارشناسی

این مجوز به نیروی انتظامی اجازه می‌دهد که منابع درآمدی مشخصی را برای هوشمندسازی و تجهیز نیروی انتظامی به ابزارهای فناوری اطلاعات فراهم کند.

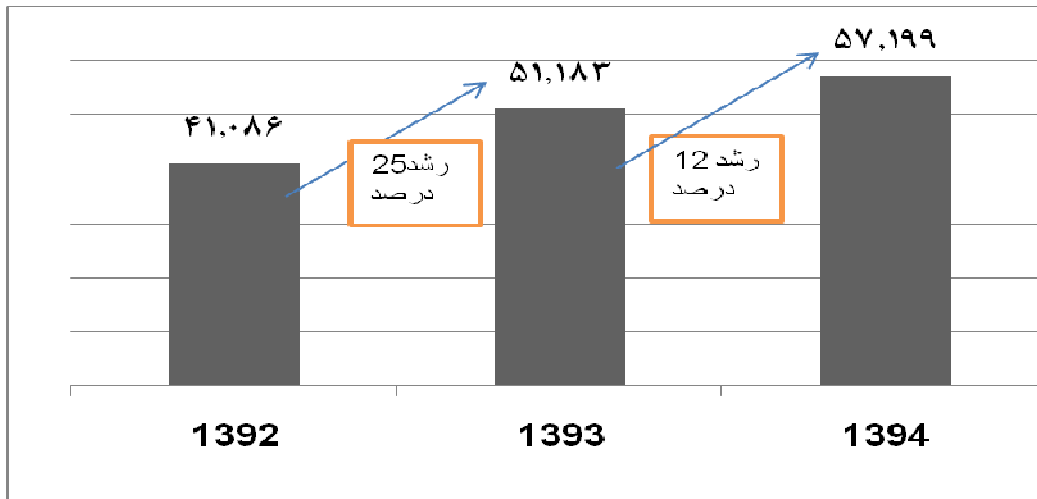
فصل دوم - درآمدهای پیش‌بینی شده از فعالیت‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات

در این فصل سعی بر آن است که نمایی از وضعیت درآمدهای حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات مورد بررسی قرار گیرد. بر این اساس در بخش اول درآمدهای پیش‌بینی شده از فعالیت‌های ارتباطی و فناوری اطلاعات مورد توجه قرار می‌گیرد. در بخش دوم درآمدها و اعتبارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه آن و در بخش سوم عملکرد درآمدی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مورد بررسی قرار می‌گیرد و در نهایت جمع‌بندی می‌شود. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴، درآمد حاصل از فعالیت‌های مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات، بیش از ۵۷ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده است.

این رقم نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۳ رشد ۱۲ درصدی را نشان می‌دهد. همان‌طور که نمودار ۱ نشان می‌دهد درآمد دولت از فعالیت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ بالغ بر ۴۱ هزار میلیارد ریال بود و در قانون بودجه سال ۱۳۹۳ با ۲۵ درصد افزایش به رقم ۵۱ هزار رسید، اما در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ شیب رشد درآمدی کم شده و به ۱۲ درصد رسیده است.

نمودار ۱. نمای کلی درآمدهای بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۴

(میلیارد ریال)

سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی با ۴۵ هزار میلیارد ریال بیشترین درآمد را در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات خواهد داشت (جدول ۸). این سازمان بابت «مالکیت دولت در بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات و حق امتیاز شبکه و جریمه عدم انجام تعهدات»، درآمد ۳۳ هزار میلیارد ریالی خواهد داشت که نسبت به سال ۱۳۹۳ رشد ۸ درصدی را نشان می‌دهد. بدهی معوقه اپراتورهای مخابراتی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ به رقم ۷ هزار میلیارد ریال رسیده که نسبت به سال گذشته ۴۰ درصد رشد دارد. رقم مذکور از انباشت بدهی معوقه اپراتورهای مخابراتی حکایت دارد و نشان‌دهنده عدم توفیق سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی در وصول این معوقات است.

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران با ۳ هزار میلیارد ریال رتبه دوم کسب درآمد در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات را خواهد داشت. مبلغ ۱,۲۰۰ میلیارد ریال از این درآمد مربوط به صدور، تعویض و تبدیل گواهینامه رانندگی عادی به هوشمند است، ۷۹۲ میلیارد ریال مربوط به تعویض و تبدیل کارت پایان خدمت معمولی به هوشمند است. شرکت ارتباطات زیرساخت با ۲,۱۱۶ میلیارد ریال مقام چهارم کسب درآمد در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات را خواهد داشت. این درآمد مربوط به سود سهام ابرازی ۵۰ درصد سود ویژه و سود سهام دولت است که این رقم نسبت به قانون سال ۱۳۹۳ رشد ۵۱ درصدی را نشان می‌دهد.

جدول ۸. مقایسه ردیف‌های درآمدی از فناوری اطلاعات و ارتباطات در لایحه بودجه ۱۳۹۴ و قانون بودجه ۱۳۹۳

(میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان	قانون بودجه ۱۳۹۳	لایحه بودجه ۱۳۹۴	درصد رشد (۱۳۹۴ - ۱۳۹۳)
	مرکز ملی فضای مجازی کشور			
۱۳۰۴۲۰	درآمد حاصل از حق مالکیت دولت در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات- مجوزهای صادر شده توسط شورای عالی فضای مجازی	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰
	دیوان محاسبات کشور			
۱۴۰۱۲۴	درآمد حاصل از تبدیل اسناد میکرو فیلم	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۰
	سازمان ثبت احوال کشور			
۱۴۰۱۱۶	درآمد حاصل از ارائه خدمات الکترونیکی (به کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی)	۶۵۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۵۴
۱۴۰۱۴۹	درآمد حاصل از ثبت نام و صدور کارت هوشمند ملی	۶۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱۵۰
	نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران			
۱۴۰۱۵۱	درآمد حاصل از صدور، تعویض و تبدیل گواهینامه رانندگی عادی به هوشمند	۲,۰۰۰,۰۰۰	۱,۲۰۰,۰۰۰	-۴۰
۱۴۰۱۵۵	درآمد حاصل از صدور، کارت معافیت دائم مشمولان وظیفه از خدمت سربازی	۳۶۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰	-۳۱
۱۴۰۱۶۳	درآمد حاصل از هوشمندسازی کارت مشخصات خودرو	۸۰۰,۰۰۰	۸۰۰,۰۰۰	۰
۱۴۰۲۰۹	درآمد حاصل از صدور، تعویض و تبدیل کارت‌های پایان خدمت عادی و معافیت به هوشمند	۷۹۲,۰۰۰	۷۹۲,۰۰۰	۰
	سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی			
۱۴۰۱۶۴	درآمد حاصل از نظارت و مراقبت الکترونیکی	۵۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	۰
	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور			
۱۴۰۱۶۶	درآمد حاصل از صدور الکترونیکی اسناد رسمی	۱,۴۳۰,۰۰۰	۱,۴۳۰,۰۰۰	۰
۱۶۰۱۳۷	درآمد حاصل از ثبت ملک در دفاتر املاک و واگذاری نقشه حدنگاری (کاداستر) ۱	۳۷۷,۰۰۰	۳۷۷,۰۰۰	۰
	شرکت سهامی صنایع الکترونیکی ایران			
۱۳۰۱۰۱	سود سهام ابرازی ۵۰ درصد سود ویژه و سود سهم دولت (علی‌الحساب سال جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۱,۵۵۹	۳,۰۰۸	۹۳
	شرکت سهامی صنایع قطعات الکترونیکی			
۱۳۰۱۰۱	سود سهام ابرازی ۵۰ درصد سود ویژه و سود سهم دولت (علی‌الحساب سال جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۲,۴۷۲	۲,۷۴۷	۱۱
	شرکت سهامی ایز ایران			
۱۳۰۱۰۱	سود سهام ابرازی ۵۰ درصد سود ویژه و سود سهم دولت (علی‌الحساب سال جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۲,۹۱۵	۳,۴۰۱	۱۷
	شرکت سهامی صنایع الکترونیکی شیراز			
۱۳۰۱۰۱	سود سهام ابرازی ۵۰ درصد سود ویژه و سود سهم دولت (علی‌الحساب سال جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۵,۱۱۴	۲۰,۳۹۹	۲۹۹
	شرکت سهامی صنایع مخابرات صا ایران			
۱۳۰۱۰۱	سود سهام ابرازی ۵۰ درصد سود ویژه و سود سهم دولت (علی‌الحساب سال جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۲,۷۷۷	۵,۴۲۰	۹۵
	شرکت سهامی انستیتو ایز ایران			
۱۳۰۱۰۱	سود سهام ابرازی ۵۰ درصد سود ویژه و سود سهم دولت (علی‌الحساب سال جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۲,۲۷۲	۳,۳۷۹	۴۹
	پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران			

شماره طبقه‌بندی	عنوان	قانون بودجه ۱۳۹۳	لایحه بودجه ۱۳۹۴	درصد رشد (۱۳۹۳ - ۱۳۹۴)
۱۴۰۱۰۷	درآمد حاصل از خدمات پژوهشی و تحقیقاتی	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۰
	دبیرخانه شورای عالی اطلاع‌رسانی			
۱۴۰۱۰۷	درآمد حاصل از خدمات پژوهشی و تحقیقاتی	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۰
	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی			
۱۳۰۴۲۲	درآمد حاصل از فروش تمام نگاشت (هولوگرام) حامل‌های دیجیتال	-	۴۲,۰۰۰	-
	جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران			
۱۶۰۱۳۷	درآمد حاصل از ثبت ملک در دفاتر املاک و واگذاری نقشه‌حدنگاری (کاداستر) ۱	۲۷۳,۰۰۰	۲۷۳,۰۰۰	۰
	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات			
۱۴۰۱۲۵	درآمد حاصل از ورودی موزه‌ها و محوطه‌های تاریخی و سایر منافع حاصله	۱۵۰	۱۵۰	۰
	شرکت سهامی ارتباطات زیرساخت			
۱۳۰۱۰۱	سود سهام ابرازی ۵۰ درصد سود ویژه و سود سهم دولت (علی‌الحساب سال جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۱,۴۰۳,۷۶۵	۲,۱۱۵,۷۰۶	۵۱
	شرکت دولتی پست بانک			
۱۳۰۱۰۱	سود سهام ابرازی ۵۰ درصد سود ویژه و سود سهم دولت (علی‌الحساب سال جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۱۵۰,۰۰۰	۷۵,۰۰۰	-۵۰
	پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات			
۱۴۰۱۰۷	درآمد حاصل از خدمات پژوهشی و تحقیقاتی	۶۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	۱۵۰
	سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی			
۱۳۰۴۰۴	درآمد حاصل از مالکیت دولت در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات - حق امتیاز شبکه و جریمه عدم انجام تعهدات	۳۰,۵۳۰,۰۰۰	۳۳,۰۰۰,۰۰۰	۸
۱۳۰۴۱۲	درآمد حاصل از خدمات عمومی اجباری روستایی (جمعی - خروجی)	۲,۴۰۰,۰۰۰	۳,۲۴۰,۰۰۰	۳۵
۱۳۰۴۱۳	درآمد حاصل از نامبرینگ (شماره‌گذاری مخابراتی)	۴۰۰,۰۰۰	۴۳۰,۰۰۰	۸
۱۳۰۴۱۴	درآمد حاصل از حق‌السهم سازمان	۳۲۰,۰۰۰	۳۴۰,۰۰۰	۶
۱۳۰۴۱۷	بدهی معوقه اپراتورهای مخابراتی	۵,۰۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰	۴۰
۱۴۰۱۰۶	درآمد حاصل از خدمات مخابراتی - حق استفاده از فرکانس رادیویی	۱,۵۰۰,۰۰۰	۹۹۰,۰۰۰	-۳۴
۱۵۰۱۲۰	درآمد حاصل از سایر جرائم و خسارات	۵۰۰	۵۰۰	۰
	مرکز توسعه تجارت الکترونیکی			
۱۴۰۱۴۲	درآمد حاصل از صدور گواهی الکترونیکی	۱۷,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	۴۷
۱۴۰۱۶۲	درآمد حاصل از خدمات تجارت الکترونیکی	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۰
	صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیکی، شرکت مادر تخصصی			
۱۳۰۱۰۱	سود سهام ابرازی ۵۰ درصد سود ویژه و سود سهم دولت (علی‌الحساب سال جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۴,۰۷۲	۲,۸۰۵	-۳۰
	شرکت سهامی مرکز تحقیق و تولید وسایل الکترونیکی (سازمان صدا و سیما)			
۱۳۰۱۰۱	سود سهام ابرازی ۵۰ درصد سود ویژه و سود سهم دولت (علی‌الحساب سال جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۲,۲۰۰	۲,۲۰۰	۰
	مرکز گسترش فناوری اطلاعات*			
۱۳۰۱۰۱	سود سهام ابرازی ۵۰ درصد سود ویژه و سود سهم دولت (علی‌الحساب سال جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۰	۲۸,۸۹۲	-
	جمع کل	۵۱,۱۸۲,۷۹۶	۵۷,۱۹۸,۶۰۷	۱۲

مأخذ: لایحه بودجه سال ۱۳۹۴، پیوست شماره ۲، جدول ۴، درآمدها و واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی و قانون بودجه سال ۱۳۹۳.
* این شرکت در سال ۱۳۹۴ واگذار خواهد شد.

بر پایه داده‌های جدول فوق، بیشترین رشد درآمد مربوط به شرکت سهامی صنایع الکترونیکی شیراز است که رشد ۲۹۹ درصدی را نسبت به سال قبل نشان می‌دهد و کمترین رشد درآمد مربوط به شرکت دولتی پست بانک است که به میزان ۵۰ درصد کاهش پیدا کرده و به ۷۵ میلیارد ریال رسیده است. در قانون بودجه ۱۳۹۳ و لایحه بودجه ۱۳۹۴، درآمد ۲ هزار میلیارد ریالی برای مرکز ملی فضای مجازی کشور پیش‌بینی شده است. درآمد مذکور «حاصل از حق مالکیت دولت در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات - مجوزهای صادر شده توسط شورای عالی فضای مجازی» تعیین شده که تاکنون تحقق پیدا نکرده است. جزئیات این ردیف درآمدی مشخص نشده و ممکن است با درآمدهای ناشی از اعطای مجوز از سوی سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی همپوشانی داشته باشد و لذا لازم است جزئیات آن مشخص شود.

۱. درآمدهای وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

در این بخش ابتدا، درآمدهای وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان‌های تابعه آن ذکر می‌شود. همان‌طور که در جداول ۹ و ۱۰ مشاهده می‌شود، پیش‌بینی می‌شود، سازمان تنظیم مقررات ارتباطات رادیویی بیش از ۹۵ درصد از کل درآمدهای وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات را محقق سازد. شرکت ارتباطات زیرساخت با رقم ۲,۱۱۶ میلیارد ریال در لایحه بودجه ۱۳۹۴ فقط ۴ درصد از کل درآمد این وزارتخانه را تشکیل می‌دهد.

جدول ۹. نسبت درآمدها دستگاه‌های تابعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به کل درآمد وزارت ارتباطات

(میلیون ریال)

ردیف	نام دستگاه	قانون بودجه ۱۳۹۳	لایحه بودجه ۱۳۹۴	نسبت درآمد دستگاه به کل درآمد وزارت ارتباطات در سال ۱۳۹۴ (درصد)
۱	سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی	۴۰,۶۵۰,۵۰۰	۴۵,۰۰۰,۵۰۰	۹۵
۲	شرکت سهامی ارتباطات زیرساخت	۱,۴۰۳,۷۶۵	۲,۱۱۵,۷۰۶	۴
۳	پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات	۶۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	جمعاً یک درصد
۴	شرکت دولتی پست بانک	۱۵۰,۰۰۰	۷۵,۰۰۰	
۵	موزه‌ها و محوطه‌های تاریخی	۱۵۰	۱۵۰	
	جمع کل	۴۲,۲۶۴,۴۱۵	۴۷,۳۴۱,۳۵۶	۱۰۰

همان‌طور که در جداول ۱۰ و ۹ مشاهده می‌شود مجموع درآمدهای مربوط به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات بیش از ۴۷ هزار میلیارد ریال است که بیش از ۴۵ هزار میلیارد ریال آن مربوط به درآمدهای سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی حاصل از حق امتیاز شبکه، جرائم، بدهی معوقه اپراتورها و... است.

جدول ۱۰. درآمدهای وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه آن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴

(میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان	قانون بودجه ۱۳۹۳	لایحه بودجه ۱۳۹۴	درصد رشد (۱۳۹۳ - ۱۳۹۴)
۱۴۹۰۰۰	درآمد حاصل از ورودی موزه‌ها و محوطه‌های تاریخی و سایر منافع حاصله	۱۵۰	۱۵۰	۰
	شرکت سهامی ارتباطات زیرساخت (سود سهام ابرازی ۵۰ درصد سود ویژه و سود سهم دولت علی‌الحساب سال جاری - کلیه شرکت‌های دولتی)	۱,۴۰۳,۷۶۵	۲,۱۱۵,۷۰۶	۵۱
	شرکت دولتی پست بانک (سود سهام ابرازی ۵۰ درصد سود ویژه و سود سهم دولت علی‌الحساب سال جاری - کلیه شرکت‌های دولتی)	۱۵۰,۰۰۰	۷۵,۰۰۰	-۵۰
۱۴۹۰۰۱	پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات	۶۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	۱۵۰
۱۴۹۱۰۰	درآمد حاصل از مالکیت دولت در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات - حق امتیاز شبکه و جریمه عدم انجام تعهدات	۳۰,۵۳۰,۰۰۰	۳۳,۰۰۰,۰۰۰	۸
	درآمد حاصل از خدمات عمومی اجباری روستایی (جمعی - خروجی) ۱	۲,۴۰۰,۰۰۰	۳,۲۴۰,۰۰۰	۳۵
	درآمد حاصل از نامبرینگ (شماره‌گذاری مخابراتی) ۱	۴۰۰,۰۰۰	۴۳۰,۰۰۰	۸
	درآمد حاصل از حق‌السهم سازمان بدهی معوقه اپراتورهای مخابراتی	۵,۰۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰	۴۰
	درآمد حاصل از خدمات مخابراتی - حق استفاده از فرکانس رادیویی	۱,۵۰۰,۰۰۰	۹۹۰,۰۰۰	-۳۴
	درآمد حاصل از سایر جرائم و خسارات	۵۰۰	۵۰۰	۰
	فعالیت اپراتورهای جدید	۵۰۰,۰۰۰	۰	-
	جمع کل	۴۲,۲۶۴,۴۱۵	۴۷,۳۴۱,۳۵۶	۱۲

مأخذ: لایحه بودجه سال ۱۳۹۴، پیوست شماره ۲، جدول ۴، صص ۱۶۱ - ۱۶۲.

درآمد سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی در ردیف «درآمد حاصل از خدمات عمومی اجباری روستایی» به میزان ۳۵ درصد افزایش یافته و به ۳,۲۴۰ میلیارد ریال رسیده است که بیشترین درصد رشد درآمد در این سازمان را به خود اختصاص داده است، البته براساس حکمی که در بخش «الف» تبصره «۱۲» ماده واحده آمده است، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه دارد با تصویب دولت این درآمد را جهت تحقق اهداف و برنامه‌های خدمات عمومی اجباری و پایه با اولویت روستایی و کمک به تقویت دفاتر موجود و ایجاد دفاتر جدید ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی به‌صورت جمعی - خرجی در قالب صندوق با مشارکت اپراتورها به مصرف برساند.

۲. عملکرد درآمدی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

درآمدهای وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان‌های تابعه آن در قانون بودجه سال ۱۳۹۳ بالغ بر ۴۲,۲۶۴,۴۱۵ میلیون ریال پیش‌بینی شده بود. جدول ۱۱، عملکرد بودجه‌ای وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات را در ردیف‌های درآمدی تا تاریخ ۱۳۹۳/۸/۱۷ نشان می‌دهد. تا تاریخ مذکور باید ۶۲ درصد از درآمدهای پیش‌بینی شده تحقق می‌یافت. اما بنا بر گزارش وزارتخانه مذکور، فقط ۴۸ درصد آن تحقق پیدا کرده و ۱۴ درصد از پیش‌بینی قانون بودجه سال ۱۳۹۳ عقب‌تر است. همان‌طور که جدول ۳ نشان می‌دهد، درآمد حاصل از «خدمات عمومی اجباری و روستایی (جمعی - خرجی)» بیش از درآمد مصوب کسب شده است که میزان و نحوه استفاده از آن برای توسعه خدمات ارتباطی در روستاها و مناطق محروم، جای تأمل دارد. درآمد حاصل از نامبرینگ (شماره‌گذاری مخابراتی) نیز بیش از درآمد مصوب بودجه سال ۱۳۹۳ است.

جدول ۱۱. عملکرد ۷/۵ ماهه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در ردیف‌های درآمدی قانون بودجه سال ۱۳۹۳ (از ابتدای سال ۱۳۹۳ تا تاریخ ۱۳۹۳/۸/۱۷)

(میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان ردیف	مصوب قانون بودجه	عملکرد ۷/۵ ماهه	درصد تحقق
۱۳۰۴۰۴	درآمد حاصل از مالکیت دولت در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات - حق امتیاز شبکه و جرائم انجام تعهدات	۳۰,۵۳۰,۰۰۰	۱۵,۶۱۸,۸۰۷	۵۱
۱۳۰۴۱۱	فعالیت اپراتورهای جدید	۵۰۰,۰۰۰	۰	۰
۱۳۰۴۱۲	درآمد حاصل از خدمات عمومی اجباری و روستایی (جمعی - خرجی)	۲,۴۰۰,۰۰۰	۲,۴۶۰,۷۶۱	۱۰۳
۱۳۰۴۱۳	درآمد حاصل از نامبرینگ (شماره‌گذاری مخابراتی)	۴۰۰,۰۰۰	۵۱۲,۰۸۸	۱۲۸
۱۳۰۴۱۴	درآمد حاصل از حق‌السهم	۳۲۰,۰۰۰	۲۳۶,۱۶۳	۷۴
۱۳۰۴۱۷	بدهی معوقه اپراتورهای مخابراتی	۵,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰
۱۴۰۱۰۶	درآمد حاصل از خدمات مخابراتی - حق استفاده از فرکانس رادیویی	۱,۵۰۰,۰۰۰	۷۷۳,۴۴۱	۵۲
۱۴۰۱۲۵	درآمد حاصل از ورودی موزه‌ها	۱۵۰	۵	۳
۱۵۰۱۲۰	درآمد حاصل از سایر جرائم و خسارت	۵۰۰	۹۲	۱۸
	جمع	۴۰,۶۵۰,۶۵۰	۱۹,۶۰۱,۳۵۷	۴۸

همان‌طور که در جدول ۱۱ نشان داده شده، مجموع درآمد پیش‌بینی شده در ۹ مورد از ردیف‌های درآمدی قانون بودجه سال ۱۳۹۳ بالغ بر ۴۰/۶ هزار میلیارد ریال بود که در ۷/۵ ماهه گذشته ۱۹/۶ هزار میلیارد ریال وصول شده است. یکی از موارد عدم تحقق درآمدها مربوط به ردیف ۱۳۰۴۱۷ بدهی معوقه اپراتورهای مخابراتی است. رقم ۵ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده در قانون تاکنون تحقق پیدا نکرده است. رقم ۵۰۰ هزار میلیون ریالی پیش‌بینی شده در ردیف ۱۳۰۴۱۱ یعنی فعالیت اپراتورهای جدید نیز تاکنون از اپراتور مربوطه دریافت نشده است. تحقق درآمدهای پیش‌بینی

شده، بیشتر به عملکرد سازمان تنظیم مقررات ارتباطات رادیویی مرتبط است. زیرا ۹۵ درصد درآمدهای پیش‌بینی شده وزارت ارتباطات مربوط به حوزه فعالیت سازمان تنظیم است.

فصل سوم - اعتبارات فناوری اطلاعات و ارتباطات در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴

در این فصل سعی بر آن است که نمایی از وضعیت اعتبارات حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات مورد بررسی قرار گیرد. بر این اساس ابتدا در بخش اول، اعتبارات فناوری اطلاعات و ارتباطات در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ بررسی می‌شود، در این بخش جمع کل اعتبارات سال‌های مختلف با هم مقایسه می‌شود و به جزئیات این اعتبارات نیز به تفکیک اعتبارات برنامه‌ای و متفرقه پرداخته می‌شود. در بخش دوم اعتبارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه آن مورد بررسی قرار می‌گیرد. بخش سوم به‌طور ویژه به اعتبارات مرکز ملی فضای مجازی اختصاص دارد. در بخش چهارم اعتبارات مربوط به شبکه ملی اطلاعات مورد تشریح قرار می‌گیرد و در نهایت در جمع‌بندی اعتبارات بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات مورد تحلیل قرار می‌گیرد.

نمای کلی اعتبارات

در جدول ۱۲ نمای کلی اعتبارات بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ به تفکیک متمرکز، متفرقه و جمع آنها در هر سال درج شده و سهم بودجه تخصیص یافته به هر طرح نسبت به کل اعتبارات بودجه عمومی محاسبه شده است.

جدول ۱۲. نمای کلی اعتبارات بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۴

(میلیارد ریال)

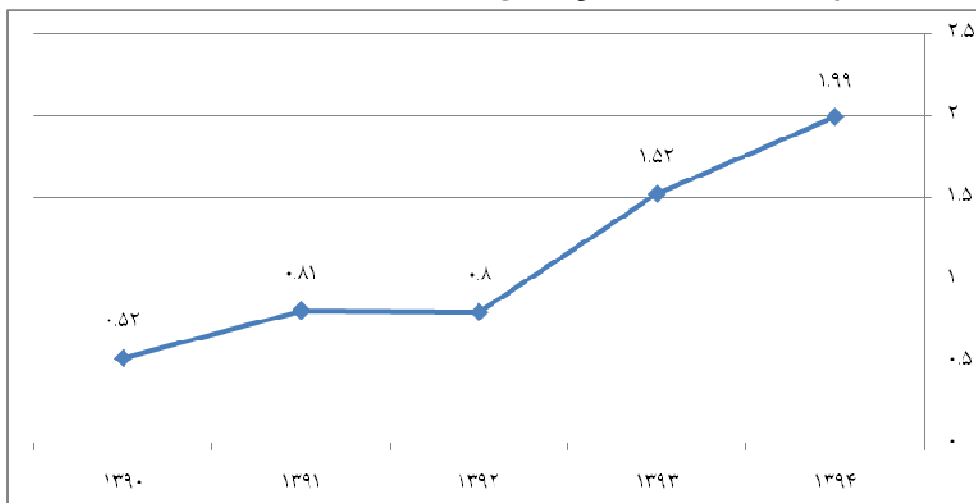
سال	اعتبارات متمرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات	اعتبارات برنامه فناوری اطلاعات و ارتباطات	جمع اعتبارات فناوری اطلاعات و ارتباطات	اعتبارات بودجه عمومی	سهم فناوری اطلاعات و ارتباطات از اعتبارات عمومی (درصد)	درصد رشد اعتبارات فناوری اطلاعات و ارتباطات نسبت به سال پیش
۱۳۹۴	۳۸,۱۳۰	۱۵,۲۰۱	۵۳,۳۳۱	۲,۶۷۳,۵۷۷	۱/۹۹	۴۹
۱۳۹۳	۲۸,۴۶۷	۷,۳۱۲	۳۵,۷۷۹	۲,۳۵۰,۰۸۵	۱/۵۲	۱۳۳
۱۳۹۲	۶,۲۹۳	۹,۰۴۲	۱۵,۳۳۵	۱,۹۲۰,۶۹۰	۰/۸۰	۱۶
۱۳۹۱	۴,۹۹۵	۸,۲۳۵	۱۳,۲۳۰	۱,۶۴۱,۱۴۶	۰/۸۱	۵۰
۱۳۹۰	۵,۲۷۴	۳,۵۶۷	۸,۸۴۱	۱,۶۹۷,۲۲۵	۰/۵۲	-

مأخذ: ماده واحده و پیوست‌های ۴ و ۵ لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ و قانون بودجه سال ۱۳۹۳ و گزارش‌های مربوط به لایحه بودجه بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات مرکز پژوهش‌ها از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۳.

همان‌طور که از جدول ۱۲ مشهود است، سهم جمع اعتبارات متمرکز و برنامه‌های این بخش، از کل بودجه عمومی کشور در سال ۱۳۹۴ به حدود ۱/۹۹ درصد رسیده است که نسبت به سال‌های ۱۳۹۳ حدود ۱/۶ برابر و نسبت به سال ۱۳۹۲ حدود ۳/۵ برابر شده است. در ادامه نمودار رشد این اعتبارات از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ نمایش داده شده است.

نمودار ۲. رشد اعتبارات بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴

۱. اعتبارات برنامه‌های لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ در بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات

بخش اعتبارات برنامه‌های در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ نسبت به لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ شفاف‌تر شده است و هر یک از برنامه‌های این بخش به فعالیت‌های مشخصی تقسیم شده است. همچنین برنامه‌های جدیدی نیز نسبت به سال گذشته به لیست برنامه‌ها اضافه شده است که در این میان برنامه فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیکی و فعالیت‌های متعدد ذیل آن^۱ با اعتباری بالغ بر ۱,۲۳۲ میلیارد ریال حائز اهمیت است. نکته قابل ملاحظه دیگر در بودجه فناوری اطلاعات و ارتباطات سال ۱۳۹۴ نسبت به قانون سال ۱۳۹۳ گنجاندن زیرفعالیتی تحت عنوان تأمین زیرساخت‌های اطلاعاتی ارتباطی و علمی (خرید پهنای باند و اشتراک پایگاه‌های اطلاعاتی) در قالب برنامه پژوهش‌های کاربردی دانشگاهی با اعتباری بالغ بر ۱,۱۰۲ میلیارد ریال است که براساس آن ۹۹ واحد آموزشی و تحقیقاتی از مزایای این برنامه بهره‌مند خواهند شد (پیوست ۱).

۱. ارائه خدمات الکترونیکی، ایجاد بانک‌های اطلاعاتی سامانه‌های الکترونیکی، مکانیزه کردن ارائه خدمات، ارائه سرویس‌های الکترونیکی هویتی، تبدیل پروژه‌های راکد به اسناد الکترونیکی و امحای پرونده‌ها و... از جمله این زیرفعالیت‌ها به‌شمار می‌رود.

جدول ۱۳. مقایسه اعتبارات برنامه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات میان قانون بودجه سال ۱۳۹۳

و لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ (میلیون ریال)

درصد سال رشد ۱۳۹۳-۱۳۹۴	جمع کل		تملك دارایی		هزینه‌ای		شرح دستگاه و برنامه و فعالیت	شماره دستگاه/ برنامه
	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳		
۱۰	۳۰۹,۸۲۷	۲۸۲,۳۳۵	۰	۰	۳۰۹,۸۲۷	۲۸۲,۳۳۵	برنامه بانک جامع املاک و کاداستر	۱۰۳۲۷
۶۹	۳۶۴,۴۴۱	۲۱۶,۰۰۰	۰	۰	۳۶۴,۴۴۱	۲۱۶,۰۰۰	برنامه مدیریت اطلاعات مالیاتی	۱۰۴۱۸
۶۲	۴۵۴,۹۶۷	۲۷۹,۹۹۱	۶۵,۹۰۴	۰	۳۸۹,۰۶۳	۲۷۹,۹۹۱	برنامه خدمات نقشه برداری و اطلاعات مکانی	۱۰۴۲۶
۰	۱۷,۰۰۰	۱۷,۰۰۰	۰	۰	۱۷,۰۰۰	۱۷,۰۰۰	برنامه مرمت و آرشيو اسناد سجلی	۱۰۴۴۰
۶۲	۲۷۲,۰۴۹	۱۶۸,۰۰۰	۰	۰	۲۷۲,۰۴۹	۱۶۸,۰۰۰	برنامه پژوهش و تدوین راهبردها (پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات)	۱۰۵۰۲
۷۹	۲۶,۸۵۰	۱۵,۰۰۰	۰	۰	۲۶,۸۵۰	۱۵,۰۰۰	برنامه پژوهش و تدوین راهبردها (مرکز ملی فضای مجازی)	۱۰۵۰۲
-۹	۱۹,۵۰۰	۲۱,۵۰۰	۰	۰	۱۹,۵۰۰	۲۱,۵۰۰	برنامه تدوین و ارتقاء استاندارد، ضوابط و مقررات (دبیر خانه شورای عالی اطلاع‌رسانی)	۱۰۵۰۸
۳۶	۴,۲۳۶	۳,۱۲۰	۴,۲۳۶	۳,۱۲۰	۰	۰	برنامه حمایت از تحقیقات کاربردی علمی و فناوری تقاضامحور (پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران)	۱۰۵۱۳
۱۹	۱,۲۰۴,۰۸۲	۱,۰۱۴,۶۰۲	۸۰۳,۹۹۵	۶۴۱,۷۶۲	۴۰۰,۰۸۷	۳۷۲,۸۴۰	برنامه حمایت از توسعه علوم و فناوری‌های نوین	۱۰۵۱۷
۳۳	۱۲,۰۰۰	۹,۰۰۰	۰	۰	۱۲,۰۰۰	۹,۰۰۰	برنامه مدیریت و راهبری علم و فناوری (دبیرخانه شورای عالی اطلاع‌رسانی)	۱۰۵۱۸
۱۳	۴۸۰	۴۲۴	۴۸۰	۴۲۴	۰	۰	برنامه توسعه فضاهای علمی و فناوری (دبیر خانه شورای عالی اطلاع‌رسانی)	۱۰۵۲۱
۲۹	۶۷,۵۶۵	۵۲,۴۶۳	۰	۰	۶۷,۵۶۵	۵۲,۴۶۳	برنامه معرفی و ارائه موجودی علمی و فناوری (پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران)	۱۰۵۳۰
۴۶	۷,۰۰۰	۴,۸۰۰	۰	۰	۷,۰۰۰	۴,۸۰۰	برنامه حفظ و گسترش موجودی علمی و فناوری (پژوهشگاه فناوری اطلاعات ایران)	۱۰۵۳۱
-	۰	۴۵,۰۰۰	۰	۰	۰	۴۵,۰۰۰	برنامه حمایت از توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات (معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور)	۱۰۵۴۵
-	۰	۱۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۱۰,۰۰۰	برنامه حمایت از فناوری‌های نرم و هویت‌ساز (معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور)	۱۰۵۵۵
۰	۴۵,۵۱۹	۴۵,۴۵۴	۰	۰	۴۵,۵۱۹	۴۵,۴۵۴	برنامه فناوری اطلاعات و مدیریت دفاعی	۲۰۱۲۸

درصد سال رشد ۱۳۹۳- ۱۳۹۴	جمع کل		تملك دارایی		هزینه‌ای		شرح دستگاه و برنامه و فعالیت	شماره دستگاه/ برنامه
	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳		
۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۰	۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	برنامه تولید و تأمین تصاویر راه‌دور (سازمان جغرافیای نیروهای مسلح)	۲۰۱۴۰
۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۰	۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	برنامه آمایش سرزمین و اطلاعات مکانی (سازمان جغرافیای نیروهای مسلح)	۲۰۱۴۱
۱۶	۱,۱۵۶,۵۰۰	۹۹۷,۰۰۵	۱۸۵,۰۰۰	۱۲۴,۳۰۵	۹۷۱,۵۰۰	۸۷۲,۷۰۰	برنامه سامانه‌های جامع رایانه‌ای و شبکه‌های ارتباطی ناجا (نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران)	۲۰۲۱۰
۲۴	۳,۴۰۰	۲,۷۴۰	۰	۰	۳,۴۰۰	۲,۷۴۰	برنامه فناوری اطلاعات و مدیریت امنیتی و انتظامی (دانشگاه علوم انتظامی)	۲۰۲۲۹
۳	۵۵۰,۰۰۰	۵۳۵,۴۰۰	۰	۰	۵۵۰,۰۰۰	۵۳۵,۴۰۰	برنامه امنیت فناوری اطلاعات (وزارت اطلاعات)	۲۰۲۳۴
۴	۳۳۱,۵۱۸	۳۱۸,۸۰۸	۰	۰	۳۳۱,۵۱۸	۳۱۸,۸۰۸	برنامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی)	۳۰۲۸۳
۲۷	۱۳۹,۳۹۵	۱۰۹,۶۵۳	۱۰۴,۰۰۰	۷۶,۹۱۲	۳۵,۳۹۵	۳۲,۷۴۱	برنامه تجارت الکترونیکی (گمرک جمهوری اسلامی ایران، مرکز توسعه تجارت الکترونیکی و وزارت صنعت، معدن و تجارت)	۴۰۵۱۰
۲۰	۱۳۳,۵۵۲	۱۱۱,۲۹۳	۱۳۳,۵۵۲	۱۱۱,۲۹۳	۰	۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی (سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی)	۴۰۸۰۷
۱۵	۲۵۱,۰۰۰	۳۰۶,۴۴۸	۲۷۰,۰۰۰	۲۲۵,۰۰۰	۸۱,۰۰۰	۸۱,۴۴۸	برنامه راهبری امور مخابرات (وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و شرکت سهامی ارتباطات زیرساخت)	۴۰۸۱۰
۱۳	۳۱۹,۳۳۹	۲۸۱,۷۳۲	۲۵۱,۸۳۹	۲۰۹,۸۶۶	۶۷,۵۰۰	۷۱,۸۶۶	برنامه راهبری امور پست (وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و شرکت پست جمهوری اسلامی ایران)	۴۰۸۱۱
-۵	۱,۶۵۱,۴۰۴	۱,۷۳۴,۴۱۸	۱,۵۸۳,۹۰۴	۱,۶۴۸,۱۷۹	۶۷,۵۰۰	۸۶,۲۳۹	برنامه راهبری امور فناوری اطلاعات (وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات)	۴۰۸۱۲
۶	۳,۵۰۰	۳,۳۰۰	۰	۰	۳,۵۰۰	۳,۳۰۰	برنامه راهبری کلان فناوری اطلاعات (دبیرخانه شورای عالی فناوری اطلاعات)	۴۰۸۱۳

درصد سال رشد ۱۳۹۳- ۱۳۹۴	جمع کل		تملك دارایی		هزینه‌ای		شرح دستگاه و برنامه و فعالیت	شماره دستگاه/ برنامه
	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳		
۱۶	۵۳۵,۶۲۸	۴۶۱,۸۲۶	۳۹۴,۶۳۹	۳۲۸,۸۶۶	۱۴۰,۹۸۹	۱۳۲,۹۶۰	برنامه ارتباطات رادیویی (سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی)	۴۰۸۱۴
۱۱	۱,۶۷۲	۱,۵۰۰	.	.	۱,۶۷۲	۱,۵۰۰	برنامه آزادسازی و ایجاد رقابت ارتباطات (دبیرخانه کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات)	۴۰۸۱۵
-۴۵	۷۸,۳۸۶	۱۴۲,۵۶۵	۷۸,۳۸۶	۱۴۲,۵۶۵	.	.	برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات (وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی)	۴۰۸۱۷
۲۰	۲۵,۹۷۰	۲۱,۶۴۲	۲۵,۹۷۰	۲۱,۶۴۲	.	.	برنامه مقاوم‌سازی ساختمان‌ها (وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و شرکت پست جمهوری اسلامی ایران)	۴۰۸۱۹
۶	۹۴,۰۱۱	۸۸,۶۴۰	.	.	۹۴,۰۱۱	۸۸,۶۴۰	برنامه تنظیم مقررات ارتباطات (سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی)	۴۰۸۲۰
۱۲۹	۳۴,۹۲۰	۱۵,۲۶۲	.	.	۳۴,۹۲۰	۱۵,۲۶۲	برنامه توسعه بانک‌های اطلاعاتی و فناوری ساختمان و مسکن (مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی)	۴۰۹۱۴
-	۵۸۷,۰۳۳	.	۳۶,۷۹۰	.	۵۵۰,۲۴۳	.	برنامه توسعه فناوری و کاربردهای فضایی	۴۰۸۲۱
-	۱,۲۳۲,۸۱۰	.	.	.	۱,۲۳۲,۸۱۰	.	برنامه فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیکی	۴۰۸۲۲
-	۵۴,۰۰۰	.	.	.	۵۴,۰۰۰	.	برنامه امور حقوقی و تنظیم مقررات	۴۰۸۲۳
-	۱۱,۲۵۸	.	.	.	۱۱,۲۵۸	.	برنامه توسعه فناوری و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی و منابع طبیعی	۴۰۱۶۶
-	۵,۰۹۰,۷۳۸	.	.	.	.	.	سرجم اعتبارات فعالیت‌های دیگر برنامه‌های مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات (مراجعه شود به پیوست ۱)	
	۱۵,۲۰۱,۵۵۰	۷,۳۱۱,۹۲۱	۳,۹۳۸,۶۹۵	۳,۵۳۳,۹۳۴	۶,۱۷۲,۱۱۷	۳,۷۷۷,۹۸۷	جمع کل	

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴، تعداد ۳۸ ردیف، به اعتبارات برنامه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات اختصاص دارد که در جدول ۱۳ نشان داده شده است. البته اعتبارات برنامه‌های بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات به این ردیف‌ها ختم نمی‌شود. برخی از برنامه‌ها، که عمدتاً عنوان آنها به ظاهر به بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات مربوط نمی‌شوند از فعالیت‌هایی با موضوع فناوری اطلاعات و ارتباطات تشکیل شده‌اند. برای مثال می‌توان به برنامه سیاست عمومی کشور اشاره کرد که یکی از فعالیت‌های این برنامه

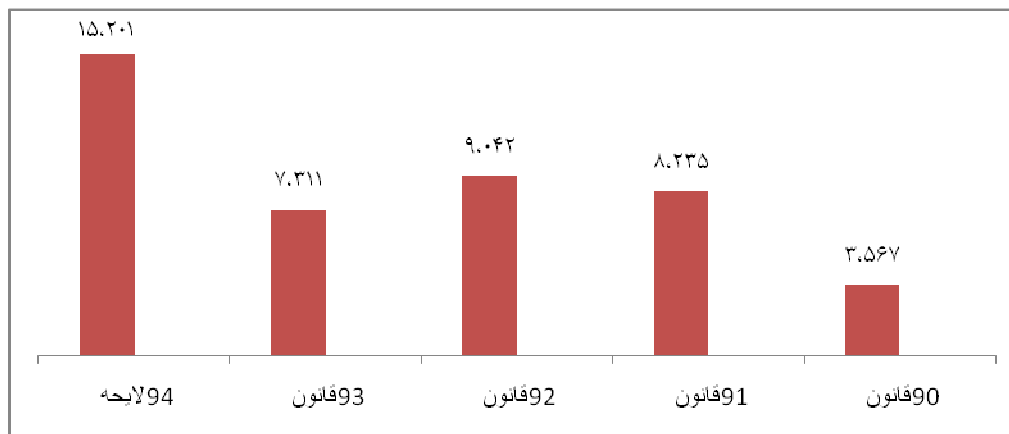

مربوط به تکمیل بانک اطلاعاتی می‌شود، لذا اعتبارات این فعالیت‌ها را می‌توان به‌عنوان اعتبارات بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات در نظر گرفت. جمع این دسته از اعتبارات در پیوست ۱ آمده است. مجموع اعتبارات برنامه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات لایحه ۱۳۹۴، بالغ بر ۱۵,۲۰۱ میلیارد ریال است که این رقم نسبت به بودجه ۷,۳۱۱ میلیارد ریالی سال پیش افزایش قابل ملاحظه‌ای داشته است. همان‌طور که در جدول ۱۳ دیده می‌شود، اکثریت قریب به اتفاق اعتبارات برنامه‌ای از افزایش قابل توجهی برخوردار شده‌اند که از این میان می‌توان به برنامه توسعه بانک‌های اطلاعاتی و فناوری ساختمان و مسکن با ۱۲۹ درصد، برنامه پژوهش و تدوین راهبردها با ۷۸ درصد، و برنامه مدیریت اطلاعات مالیاتی با ۶۹ درصد افزایش اشاره کرد. در مقابل برخی از اعتبارات برنامه‌ای نظیر برنامه راهبری امور فناوری اطلاعات، با ۵ درصد کاهش و برنامه تدوین و ارتقای استاندارد ضوابط و مقررات با ۹ درصد کاهش همراه بوده است.

نمودار ۳ روند اعتبارات برنامه‌های بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات را از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ نشان می‌دهد. اعتبارات برنامه‌ای سال ۱۳۹۴ نسبت به سال‌های گذشته افزایش قابل توجهی را به نمایش می‌گذارد.

نمودار ۳. مقایسه اعتبارات برنامه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات در سال گذشته

(میلیارد ریال)

لازم به یادآوری است اختصاص اعتبارات و ردیف‌های بودجه‌ای برای برنامه‌ها در بودجه به مفهوم تخصیص این اعتبارات نیست، بلکه در هنگام تخصیص ممکن است برخی از این اعتبارات مصوب قانونی به‌دلیل تخصیص پیدا نکند. بررسی عملکرد هفت‌ماهه تخصیص اعتبار هزینه‌های برنامه‌های حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات گواهی بر این مدعاست (جدول ۱۴) برای نمونه درخصوص برنامه‌های راهبری امور فناوری اطلاعات و راهبری کلان فناوری اطلاعات و ارتباطات قابل ذکر است که به‌رغم گذشت هفت ماه از سال ۱۳۹۳ بودجه اختصاص یافته به این برنامه حتی به ۳۰ درصد از

بودجه مصوب سال ۱۳۹۳ نرسیده است که البته این امر همان‌گونه که در جدول ۱۳ نشان داده شده است در خصوص دیگر برنامه‌ها نیز صدق می‌کند.

جدول ۱۴. عملکرد هفت ماهه اعتبارات هزینه ای به تفکیک برنامه از محل بودجه عمومی سال ۱۳۹۳

(میلیون ریال)

ردیف	عنوان	مصوب	تخصیص	درصد تخصیص
۱	برنامه هزینه‌های مربوط به بازنشستگان دولت	۱۰,۸۴۳	۸۲	۰/۸
۲	برنامه راهبری امور مخابرات	۸۰,۵۹۸	۴۶,۸۷۷	۵۸/۲
۳	برنامه راهبری امور پست	۷۱,۱۱۶	۴۴,۸۸۰	۶۳/۱
۴	برنامه راهبری امور فناوری اطلاعات	۸۵,۳۴۰	۳۶,۵۶۳	۴۲/۸
۵	برنامه راهبری کلان فناوری اطلاعات	۳,۲۶۷	۷۴۷	۲۲/۹
۶	برنامه آزادسازی و ایجاد رقابت ارتباطات	۱,۴۸۵	۲۹۰	۱۹/۵
۷	برنامه ارتباطات رادیویی	۱۳۱,۶۳۰	۵۴,۴۱۹	۴۱/۳
۸	برنامه تنظیم مقررات	۸۷,۷۵۴	۵۵,۰۳۷	۶۲/۷
۹	برنامه تحقیقات توسعه‌ای و تدوین راهبردها	۱۰۶,۹۲۰	۶۱,۲۰۷	۵۷/۶

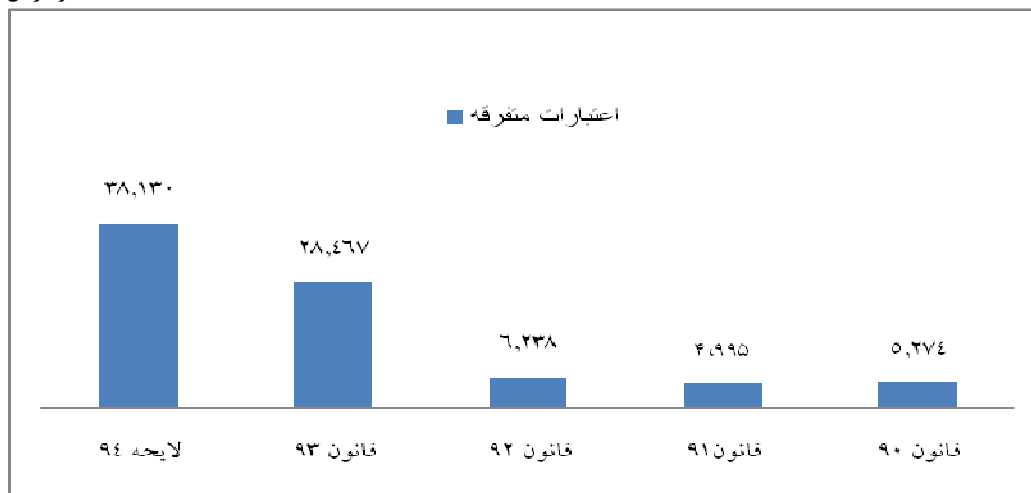
مأخذ: گزارش عملکرد هفت ماهه بودجه ۱۳۹۳ منتشر شده از سوی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات.

۲. اعتبارات متفرقه بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴

اعتبار ردیف‌های متفرقه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ نسبت به لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ افزایش ۳۴ درصدی داشته و از رقم ۲۸,۴۶۷ میلیارد ریال به رقم ۳۸,۱۳۰ میلیارد ریال رسیده است. نمودار ۴ میزان اعتبارات مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات در ردیف‌های متفرقه بودجه از سال ۱۳۹۰ تا سال ۱۳۹۴ را به نمایش می‌گذارد.

نمودار ۴. اعتبارات مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات در ردیف‌های متفرقه از قانون سال ۱۳۹۰ تا لایحه سال ۱۳۹۴

(میلیارد ریال)

مأخذ: جدول شماره ۱۴ ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ و گزارش‌های مربوط به لایحه بودجه کشور در بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات مرکز پژوهش‌های مجلس از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۳.

همان‌گونه که در جدول ۱۴ مشهود است برخی از اعتبارات متفرقه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ افزایش قابل توجهی داشته است که از این میان می‌توان به اجرای وظایف حاکمیتی و امنیتی درخصوص فناوری اطلاعات با ۱,۷۰۱ درصد، موضوع حق‌السهم سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی با ۱۳۷ درصد افزایش و توسعه زیرساخت‌های شبکه پستی با ۸۵ درصد افزایش اشاره کرد. لازم به ذکر است افزایش اعتبارات مربوط به وظایف حاکمیتی و امنیتی شایان از رهگذر تجمیع اعتبارات مربوط به دستگاه‌های اجرایی وزارت ارتباطات تحت این ردیف و اختصاص این ردیف به ستاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات حاصل شده است.

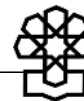
از نکات قابل توجه در اعتبارات متفرقه لایحه بودجه ۱۳۹۴ در بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات اضافه شدن ۵ ردیف جدید به اعتبارات این بخش است که شامل ردیف‌های توسعه و تکمیل زیربنای فنی - مکانی ارتباطات و فناوری اطلاعات و شبکه ملی اطلاعات، توسعه خدمات و کاربردها و محتوای ارتباطات و فناوری اطلاعات و شبکه ملی اطلاعات، حفظ نقاط مداری و ماهواره، توازن منطقه‌ای و کاهش شکاف دیجیتالی بین مناطق و استان‌های کشور، ارتقای توانمندی فنی - تجهیزاتی دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی در استان‌های کشور و در نهایت اجرای وظایف صیانتی اجتماعی و فرهنگی درخصوص ارتباطات و فناوری اطلاعات می‌شود.

جدول ۱۵. مقایسه اعتبارات متفرقه فناوری اطلاعات و ارتباطات در قانون بودجه سال ۱۳۹۲ و لایحه سال ۱۳۹۳

(میلیون ریال)

درصد رشد ۱۳۹۳- ۱۳۹۲	جمع		تملك دارایی سرمایه‌ای		هزینه‌ای		عنوان	شماره طبقه‌بندی
	لایحه ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳		
۸۵	۲,۵۰۰,۰۰۰	۱,۳۵۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۸۵۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - توسعه زیرساخت‌های شبکه پستی	۵۳۰۰۰۰-۲۷
۰	۱,۱۵۰,۰۰۰	۱,۱۵۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - فعالیت‌های تحقیقاتی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و ارتقای فناوری‌های داخلی و تولیدات ملی	۵۳۰۰۰۰-۲۸
۱۷۰۱	۱,۵۰۰,۰۰۰	۸۳,۳۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱۱,۹۰۰	۰	۷۱,۴۰۰	سازمان فناوری اطلاعات - اجرای وظایف حاکمیتی و امنیتی درخصوص فناوری اطلاعات	۵۳۰۰۰۰-۲۹
۳۵	۳,۲۴۰,۰۰۰	۲,۴۰۰,۰۰۰	۲,۸۰۰,۰۰۰	۲,۴۰۰,۰۰۰	۴۴۰,۰۰۰	۰	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - خدمات زیربنایی و فناوری اطلاعات در مناطق محروم، روستائی و کمتر توسعه یافته	۵۳۰۰۰۰-۳۲
۲۵	۱,۲۲۵,۰۰۰	۹۸۰,۰۰۰	۳۲۵,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰	۹۰۰,۰۰۰	۷۳۰,۰۰۰	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - موضوع اجازه اخذ وجه بابت سند تک برگی تعویض سند های مالکیت برای اجرای ثبت نوین و هزینه تفکیک	۵۳۰۰۰۰-۳۵

شماره طبقه‌بندی	عنوان	هزینه‌های		تملك دارایی سرمایه‌ای		جمع		درصد رشد ۱۳۹۳- ۱۳۹۲
		قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	
۵۳۰۰۰۰-۴۲	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - توسعه زیرساخت‌ها، خدمات و کاربردهای ارتباطات و فناوری اطلاعات و شبکه ملی اطلاعات	۵۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۱۱,۸۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۳۰۰,۰۰۰	۵,۵۰۰,۰۰۰	-۵۵
۵۳۰۰۰۰-۵۶	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - انجام وظایف حاکمیتی در خصوص امور فرکانس رادیویی و ایجاد بازار رقابتی در بخش	۲۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۳,۳۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰	۳,۵۰۰,۰۰۰	۴,۱۰۰,۰۰۰	۱۷
۵۳۰۰۰۰-۱۲۴	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - توسعه و تکمیل زیربنای فنی - مکانی ارتباطات و فناوری اطلاعات و شبکه ملی اطلاعات	۰	۳,۵۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۳,۵۰۰,۰۰۰	-
۵۳۰۰۰۰-۱۲۵	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - توسعه خدمات و کاربردها و محتوای ارتباطات و فناوری اطلاعات و شبکه ملی اطلاعات	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	-
۵۳۰۰۰۰-۷۶	نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - احداث و تجهیز سامانه گواهی ریشه، ارتقاء، نگهداری و تقویت سامانه‌ها و ادارات گذرنامه	۳۶۵,۲۰۰	۴۰۰,۰۰۰	۲۸۴,۸۰۰	۳۰۰,۰۰۰	۶۵۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۸
۵۳۰۰۰۰-۷۸	سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی - موضوع حق‌السهم سازمان	۱۴۲,۸۰۰	۳۴۰,۰۰۰	۰	۰	۱۴۲,۸۰۰	۳۴۰,۰۰۰	۱۲۸
۵۳۰۰۰۰-۹۲	اجرای طرح‌های زیرساختی و طرح‌های کلان فضای مجازی کشور با تصویب نظارت شورای عالی فضای مجازی	۰	۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰
۵۳۰۰۰۰-۱۲۱	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تأمین مصارف مرتبط با توسعه ثبت الکترونیکی، تکمیل بانک‌های اطلاعاتی و داده‌مایی و آرشیو الکترونیکی پرونده‌های ثبتی	۷۳۰,۰۰۰	۷۳۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۱,۴۳۰,۰۰۰	۱,۴۳۰,۰۰۰	۰
۵۵۰۰۰۰-۴۰	مرکز ملی فضای مجازی کشور - طرح‌های کلان ملی فضای مجازی کشور	۰	۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۰
۵۵۰۰۰۰-۴۲	معاونت نظارت مالی و خزانه‌داری وزارت امور اقتصادی و دارایی - مطالعه و تدوین نقشه جامع خزانه‌داری الکترونیکی	۰	۰	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۰
۵۳۰۰۰۰-۱۲۶	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - حفظ نقاط‌مداری و ماهواره، توازن منطقه‌ای و کاهش شکاف اطلاعاتی و دیجیتالی بین مناطق و استان‌های کشور	۰	۰	۰	۶,۵۰۰,۰۰۰	۰	۶,۵۰۰,۰۰۰	-
۵۳۰۰۰۰-۱۲۷	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - ارتقاء توانمندی فنی - تجهیزاتی دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی در استان‌های کشور	۰	۰	۰	۶۷۰,۰۰۰	۰	۶۷۰,۰۰۰	-

درصد رشد -۱۳۹۳ ۱۳۹۲	جمع		تملك دارایی سرمایه‌ای		هزینه‌ای		عنوان	شماره طبقه‌بندی
	لایحه ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳		
-	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - اجرای وظایف صیانتی اجتماعی و فرهنگی در خصوص ارتباطات و فناوری اطلاعات	۵۳۰۰۰۰-۱۲۸
-	۴۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۴۰,۰۰۰	۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - توسعه بازی‌های رایانه‌ای	۵۵۰۰۰۰-۱۳۰
-	۵۲۰,۰۰۰	۰	۳۷۰,۰۰۰	۰	۱۵۰,۰۰۰	۰	توسعه کاربرد فناوری اطلاعات در نظام اداری	۵۵۰۰۰۰-۶۲
-	۱۰۰,۰۰۰	۰	۱۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰	شبکه ملی شبیه‌سازی و محاسبات علمی کشور	۵۵۰۰۰۰-۷۳
-۱۰۰	۰	۴۸۰,۰۰۰	۰	۱۵۰,۰۰۰	۰	۳۳۰,۰۰۰	نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - صدور، تعویض و تبدیل کارت عادی مشخصات خودرو به هوشمند	۵۳۰۰۰۰-۱۱۲
-۱۰۰	۰	۱,۴۵۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۱,۴۵۰,۰۰۰	نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - اعتبارات موضوع صدور، تعویض، جمع و المنی گواهینامه هوشمند الکترونیکی به منظور توسعه یکپارچه‌سازی سامانه صدور گواهینامه هوشمند رانندگی	۵۳۰۰۰۰-۸۰
-۱۰۰	۰	۴۳۵,۶۰۰	۰	۰	۰	۴۳۵,۶۰۰	نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - اعتبارات موضوع صدور، تعویض و تبدیل کارت‌های پایان خدمت عادی و معافیت به هوشمند برای تأمین هزینه‌های متعلقه	۵۳۰۰۰۰-۷۹
۳۴	۳۸,۱۳۰,۰۰۰	۲۸,۴۶۶,۷۰۰	۲۹,۳۸۰,۰۰۰	۲۲,۸۶۱,۷۰۰	۸,۷۵۰,۰۰۰	۵,۶۰۵,۰۰۰	جمع کل	

عملکرد اعتبارات ردیف‌های متفرقه در بودجه ۱۳۹۳

در هفت ماهه نخست سال ۱۳۹۳ روند تخصیص اعتبارات متفرقه نیز نظیر اعتبارات برنامه‌ای با اشکال مواجه بوده است. در این راستا توجه به اعتبارات تخصیص یافته به ردیف‌ها در مقایسه با ارقام مصوب چه در بخش هزینه‌ای و چه در بخش تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، عدم تخصیص نیمی از بودجه مصوب در این بازه زمانی را نشان می‌دهد.

جدول ۱۶. عملکرد هفت ماهه ردیف‌های متفرقه سال ۱۳۹۳

(میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان	اعتبار هزینه‌ای			اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای		
		مصوب	تخصیص	درجه تخصیص	مصوب	تخصیص	درجه تخصیص
۵۳۰۰۰۰-۲۸	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - توسعه زیرساخت‌های شبکه‌های پستی	۴۸,۵۰۰	۱۴۶,۲۳۰	۳۰/۵	۸۲۴,۵۰۰	۲۴۸,۵۹۱	۳۰/۲
۵۳۰۰۰۰-۲۹	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - فعالیت‌های تحقیقاتی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و ارتقای فناوری‌های داخلی و تولیدات ملی	۱۴۵,۵۰۰	۴۳,۸۶۹	۳۰/۲	۹۷۰,۰۰۰	۲۹۲,۴۶۱	۳۰/۲
۵۳۰۰۰۰-۳۱	سازمان فناوری اطلاعات - اجرای وظایف حاکمیتی و امنیتی در خصوص فناوری اطلاعات	۶۹,۲۵۸	۳۱,۶۵۹	۴۵/۷	۱۱,۵۴۳	.	.
۵۳۰۰۰۰-۳۴	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - خدمات زیربنایی ارتباطات و فناوری اطلاعات در مناطق محروم روستایی و کمتر توسعه‌یافته	.	.	-	۲,۳۲۸,۰۰۰	۵۳۸,۶۵۱	۲۳/۱
۵۳۰۰۰۰-۴۴	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - توسعه زیرساخت‌ها، خدمات و کاربردهای ارتباطات و فناوری اطلاعات و شبکه ملی اطلاعات	۴۸۵,۰۰۰	۱۴۶,۲۳۰	۳۰/۲	۱۱,۴۴۶,۰۰۰	۳,۴۵۱,۰۳۵	۳۰/۲
۵۳۰۰۰۰-۶۰	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - انجام وظایف حاکمیتی در خصوص امور فرکانس رادیویی و ایجاد بازار رقابتی در بخش	۱۹۴,۰۰۰	۵۸,۴۹۲	۳۰/۲	۳,۲۰۱,۰۰۰	۹۶۵,۱۲۰	۳۰/۲
۵۳۰۰۰۰-۸۷	سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی - موضوع حق‌السهم سازمان	۱۳۸,۵۱۶	۶۳,۳۱۷	۴۵/۷	.	.	-
جمع		۱,۰۸۰,۷۷۴	۴۸۹,۷۹۷	۴۵/۳	۱۸,۷۸۱,۰۴۳	۵,۴۹۵,۸۵۸	۲۹/۳

۳. اعتبارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

در این بخش اعتبارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و شرکت‌ها و سازمان‌های تابعه آن در ردیف‌های برنامه‌ای و متفرقه لایحه بودجه ارائه می‌شود. در مجموع اعتبارات مربوط به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات بیش از ۳۴,۴۵۰ میلیارد ریال است.

جدول ۱۷. اعتبارات مربوط به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در لایحه بودجه سال ۱۳۹۳

(میلیون ریال)

ردیف	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	هزینه‌ای	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	اختصاصی سال ۱۳۹۴	جمع
۱۴۹۰۰۰	بودجه دستگاهی				
۱	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۲۷۰,۰۰۰	۱,۶۲۷,۶۰۶	۰	۱,۸۹۷,۶۰۶
۲	دبیرخانه شورای عالی فناوری اطلاعات	۳,۵۰۰	۰	۰	۳,۵۰۰
۳	دبیرخانه کمیسیون تنظیم مقررات	۱,۶۷۲	۰	۰	۱,۶۷۲
۴	پست جمهوری اسلامی ایران	۰	۲۷۷,۶۳۹	۰	۲۷۷,۶۳۹
۵	شرکت ارتباطات زیرساخت	۰	۲۷۰,۰۰۰	۰	۲۷۰,۰۰۰
۱۴۹۰۰۱	پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۲۲,۰۴۹	۰	۱۵۰,۰۰۰	۲۷۲,۰۴۹
۱۴۹۱۰۰	سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی	۲۳۵,۰۰۰	۵۵۷,۱۳۵	۰	۷۹۲,۱۳۵
	اعتبارات متمرکز درآمد - هزینه				
	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - توسعه زیرساخت‌های شبکه پستی	۵۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰	۲,۵۰۰,۰۰۰
	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - فعالیت‌های تحقیقاتی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و ارتقای فناوری‌های داخلی و تولیدات ملی	۱۵۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۰	۱,۱۵۰,۰۰۰
	سازمان فناوری اطلاعات - اجرای وظایف حاکمیتی و امنیتی در خصوص فناوری اطلاعات	۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۰	۱,۵۰۰,۰۰۰
	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - خدمات زیربنایی و فناوری اطلاعات در مناطق محروم، روستایی و کمتر توسعه یافته	۴۴۰,۰۰۰	۲,۸۰۰,۰۰۰	۰	۳,۲۴۰,۰۰۰
	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - توسعه زیرساخت‌ها، خدمات و کاربردهای ارتباطات و فناوری اطلاعات و شبکه ملی اطلاعات	۵۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۰	۵,۵۰۰,۰۰۰
	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - انجام وظایف حاکمیتی در خصوص امور فرکانس رادیویی و ایجاد بازار رقابتی در بخش	۱۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰	۰	۴,۱۰۰,۰۰۰
۳۰۰۰۰	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - توسعه و تکمیل زیربناهای فنی - مکانی ارتباطات و فناوری اطلاعات و شبکه ملی اطلاعات	۳,۵۰۰,۰۰۰		۰	۳,۵۰۰,۰۰۰
	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - توسعه خدمات و کاربردها و محتوای ارتباطات و فناوری اطلاعات و شبکه ملی اطلاعات	۱,۰۰۰,۰۰۰		۰	۱,۰۰۰,۰۰۰
	سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی - موضوع حق‌السهم سازمان	۳۴۰,۰۰۰		۰	۳۴۰,۰۰۰
	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - حفظ نقاط مداری و ماهواره، توازن منطقه‌ای و کاهش شکاف اطلاعاتی و دیجیتالی بین مناطق و استان‌های کشور	۰	۶,۵۰۰,۰۰۰	۰	۶,۵۰۰,۰۰۰
	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - ارتقای توانمندی فنی - تجهیزاتی دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی در استان‌های کشور	۰	۶۷۰,۰۰۰	۰	۶۷۰,۰۰۰
	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - اجرای وظایف صیانتی اجتماعی و فرهنگی در خصوص ارتباطات و فناوری اطلاعات	۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰	۲,۰۰۰,۰۰۰
	جمع	۸,۱۶۲,۲۲۱	۲۸,۲۰۲,۲۸۰	۱۵۰,۰۰۰	۳۴,۴۵۰,۴۱۷

اعتبارات مرکز ملی فضای مجازی

همان‌گونه که در جدول ۱۷ مشاهده می‌شود در بودجه سال جاری کل اعتبارات مربوط به مرکز ملی فضای مجازی اعم از اعتبارات برنامه‌ای و متفرقه‌ای بالغ بر ۲,۱۲۶ میلیارد ریال بوده است. اعتبارات برنامه‌ای اختصاص یافته به مرکز ملی فضای مجازی در قالب برنامه پژوهش و تدوین راهبردها و پنج زیرفعالیت پایش و رصد شاخص‌های فضای مجازی، پشتیبانی و هماهنگی برای پیشبرد سیاست‌ها و برنامه‌های اجرای فضای مجازی، ساماندهی و نظام‌مندسازی محتوا، مدیریت و تدوین راهبردهای ارتقای امنیت و سلامت فضای مجازی و مطالعات راهبردی خدمات زیرساخت و محتوا تعیین شده است. در اعتبارات متفرقه نیز دو ردیف بودجه‌ای تحت عنوان اجرای طرح‌های زیرساختی و نیز طرح‌های کلان فضای مجازی برای این مرکز در نظر گرفته شده است.

جدول ۱۸. اعتبارات مرکز ملی فضای مجازی در لایحه بودجه ۱۳۹۴

(میلیون ریال)

جمع	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای	اعتبارات برنامه‌ای	مرکز ملی فضای مجازی
۲۶,۸۵۰	۰	۲۶,۸۵۰	اعتبارات متفرقه	
۲,۱۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰		
۲,۱۲۶,۸۵۰	جمع کل			

اعتبارات مربوط به شبکه ملی اطلاعات

شبکه ملی اطلاعات زیرساخت اصلی و اساسی دولت الکترونیک و بستر ساز گسترش و شکوفایی صنعت فناوری اطلاعات و محتوای بومی است. اعتبارات شبکه ملی اطلاعات در قالب طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای ذیل برنامه راهبردی امور فناوری اطلاعات از سال ۱۳۹۱ در قوانین بودجه اعتباراتی دریافت کرده است، در لایحه بودجه ۱۳۹۴ مجموع اعتبارات شبکه ملی اطلاعات با کاهش نزدیک به ۱۶ درصدی مواجه شده است. شبکه ملی اطلاعات از جمله طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای است که در سال جاری به اتمام می‌رسد مجموعه جدول زیر به نمایش درآمده است.

جدول ۱۹. اعتبارات مربوط شبکه ملی اطلاعات در لایحه بودجه ۱۳۹۴

(میلیون ریال)

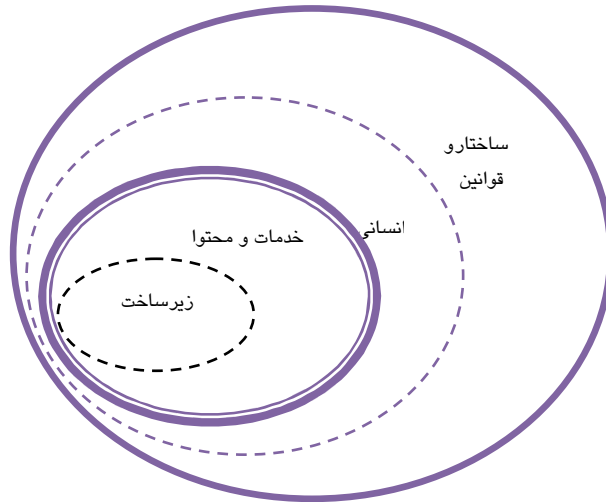
اعتبارات برنامه‌ای	قانون ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۴	درصد رشد
زیرساخت‌های شبکه ملی اطلاعات	۱,۳۵۸,۰۰۰	۱,۴۹۱,۴۹۴	۱۰
مدیریت یکپارچه شبکه ملی اطلاعات	۴۰,۹۹۳	۵۰,۷۱۲	۲۴
کاربردهای شبکه ملی اطلاعات	۱۷,۵۸۶	۲۱,۷۵۶	۲۴
مجموع اعتبارات برنامه‌ای	۱,۴۱۶,۵۷۹	۱,۵۶۳,۹۶۲	۱۰
اعتبارات متفرقه شبکه ملی اطلاعات			
توسعه و تکمیل زیربناهای فنی - مکانی ارتباطات و فناوری اطلاعات و شبکه ملی اطلاعات	.	۳,۵۰۰,۰۰۰	-
توسعه خدمات و کاربردها و محتوای ارتباطات و فناوری اطلاعات و شبکه ملی اطلاعات	.	۱,۰۰۰,۰۰۰	-
توسعه زیرساخت‌ها، خدمات و کاربردهای ارتباطات و فناوری اطلاعات و شبکه ملی اطلاعات	۱۲,۳۰۰,۰۰۰	۵,۵۰۰,۰۰۰	-۵۵
مجموع اعتبارات متفرقه	۱۲,۳۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	-۱۹

۴. تحلیل بودجه فناوری اطلاعات و ارتباطات براساس سیستم فنی و اجتماعی ارتباطات و

فناوری اطلاعات کشور

براساس نظریه سیستم‌های فنی - اجتماعی، فناوری ابزاری است که انسان‌ها از آن استفاده می‌کنند، اما خدمات و محتوای ارائه شده مستلزم استفاده از نرم‌افزار در بستر سخت‌افزار است که سطح فناوری ابزاری را با نرم‌افزار ارتقا بخشیده است. سطح بالاتر از خدمات و محتوا، سطح تعامل کامپیوتر و انسان^۱ است که انسان‌ها را قادر می‌کند از خدمات و محتوا به صورت اثربخش استفاده کنند و با وارد شدن عامل انسانی، سیستم فنی - اجتماعی توسعه فناوری اطلاعات را ارتقا می‌دهد. در بالاترین سطح سیستم فنی - اجتماعی، یک جامعه قادر می‌شود که از فناوری اطلاعات و ارتباطات به صورت اثربخش استفاده کند، در این سطح ساختارها، قوانین، عوامل مرتبط با محیط کسب‌وکار و محیط سیاسی و تنظیم مقررات مطرح می‌شوند. با وجود این مدل چهارلایه‌ای زیر را برای توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات به‌عنوان یک سیستم فنی - اجتماعی که در شکل ۱ نشان داده شده است را می‌توان در نظر گرفت (فقیهی، ۱۳۹۳).

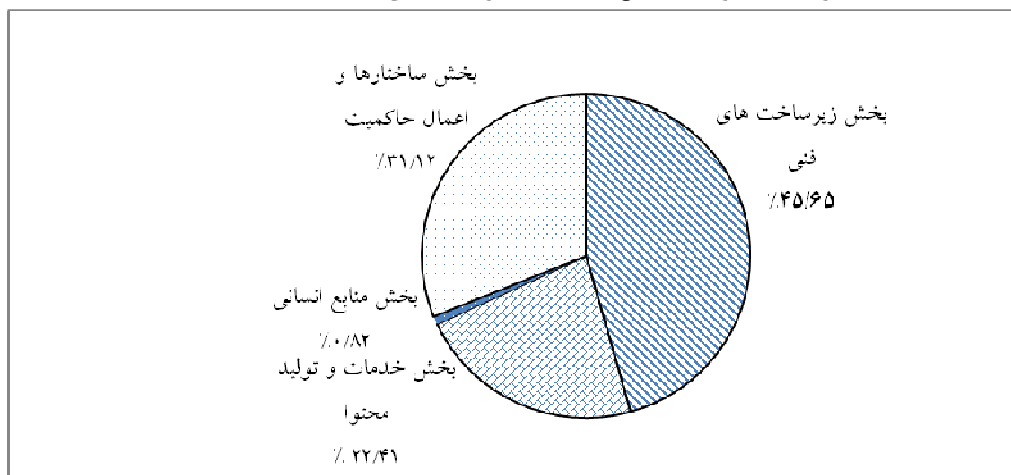
شکل ۱. مدل توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در قالب یک سیستم فنی - اجتماعی

چنانچه در شکل ۱ مشاهده می‌شود غالب بودجه تخصیصی به بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور با در نظر گرفتن بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات به‌عنوان سیستم فنی و اجتماعی، در بخش زیرساخت‌ها به مصرف می‌رسد. پس از آن بیشترین هزینه‌کرد به بخش ساختارها و اعمال حاکمیت کشور اختصاص یافته است و زیرسیستم زیرساخت‌های خدماتی و محتوا و در ادامه منابع انسانی کمترین بودجه را به خود اختصاص داده‌اند. سطح منابع انسانی کمتر از ۰/۸۲ درصد از کل بودجه را به خود اختصاص داده و خدمات و تولید محتوا حدود ۲۲ درصد از منابع به خود اختصاص داده‌اند. قابل ذکر است که بخشی از اعتبارات مربوط به سرمایه انسانی در بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات قرار نمی‌گیرد و در دیگر بخش‌ها دیده شده است، با وجود این سهم کمتر از یک درصدی بودجه بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات به موضوع سرمایه انسانی با توجه به نیاز به آموزش‌های عمومی، تخصصی و حرفه‌ای فناوری اطلاعات و ارتباطات در کشور و متناسب نبودن نیازهای کسب‌وکار با آموزش‌های دانشگاهی قابل تأمل است.

نمودار ۵. نحوه تخصیص اعتبارات حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات

عدم توجه به توسعه منابع انسانی می‌تواند به عدم استفاده و کاربری از خدمات و زیرساخت‌ها منجر شود، به‌علاوه در سرمایه‌گذاری بخش خدمات و محتوا در لایحه بودجه ۱۳۹۴ بیشتر بر بخش توسعه خدمات معطوف (حدود ۸۹ درصد) است تا به تولید محتوا (نزدیک به ۱۱ درصد). سهم حدود ۲۲ درصدی اعتبارات بخش خدمات و تولید محتوا با توجه به جایگاه پایین ایران در رتبه‌بندی خدمات الکترونیکی و ضعف در محتوای بومی مناسب قابل تأمل است. سهم بیش از ۳۱ درصدی اعتبارات بخش ساختارها و اعمال حاکمیت بیان‌کننده بزرگ بودن بدنه سیاستگذار حوزه فناوری اطلاعات کشور و تمرکز اعتبارات بخش‌های اجرایی در بخش‌های سیاستگذاری فناوری اطلاعات و ارتباطات است.

جمع‌بندی

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴، با توجه به تصویب قانون اجازه تعیین و وصول حق امتیاز فعالیت بخش غیردولتی در زمینه پست و مخابرات از سوی مجلس شورای اسلامی اعتبارات این بخش از رشد قابل ملاحظه‌ای برخوردار بوده است به نحوی که اعتبارات بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات به مرز دو درصد از اعتبارات عمومی بودجه دولت رسیده است، همچنین درآمد حاصل از فعالیت‌های مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات، از رشد ۱۲ درصدی برخوردار بوده است که بیشترین درآمد حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات را وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات خواهد داشت. پیش‌بینی درآمد این وزارتخانه در بودجه سال ۱۳۹۴ رقم ۴/۷ هزار میلیارد تومان است و تحقق درآمدهای پیش‌بینی شده این وزارت، بیشتر به عملکرد سازمان تنظیم مقررات ارتباطات رادیویی مرتبط است.

افزایش اعتبارات بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور در صورت مدیریت مؤثر می‌تواند نویدبخش توسعه این بخش و بهره‌گیری جامعه از آثار فناوری اطلاعات و ارتباطات باشد. براساس

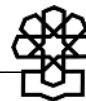
بررسی‌های انجام شده بیشترین بخش اعتبارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات متعلق به بودجه زیرساختی و بودجه‌های مرتبط با اعمال حاکمیت دولت است و از لحاظ بودجه‌ای بخش خدمات و محتوا و به ویژه محتوا از سهم مناسبی برخوردار نیست و بودجه مربوط به توسعه سرمایه انسانی بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات نیز سهم بسیار ناچیزی را دارد که با توجه به اینکه لزوم بهره‌گیری مؤثر از زیرساخت ارتباطی نیازمند ارائه خدمات و محتوای مناسب بومی و کاربران آگاه است، هزینه‌کرد در بخش بودجه زیرساختی آثار ملموسی را در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور نخواهد داشت. البته در نظر گرفتن بودجه مجزا در اعتبارات متفرقه لایحه سال ۱۳۹۴ برای کاربردها و خدمات و همچنین محتوا در شبکه ملی اطلاعات گامی ابتدایی در این راه بوده است، لکن باز هم با توجه به تحلیل انجام شده در این گزارش سهم این بخش به حد مطلوبی نرسیده است. توجه به آموزش و آگاه‌سازی کاربران و نیروی انسانی بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات نیز از نیازمندی‌های توسعه بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور است که پیشنهاد می‌شود ردیف‌های مشخص اعتباری به‌منظور توسعه سرمایه انسانی فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور لحاظ شود.

تمرکز اعتبارات بخش‌های اجرایی به بخش‌های سیاستگذاری فناوری اطلاعات و ارتباطات ازجمله مسائلی است که موجب شده است بودجه‌های مرتبط با بخش‌های اجرایی چه در بخش زیرساخت و چه در بخش خدمات و محتوا در بودجه ستادی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات قرار گیرد که این امر علاوه بر ایجاد کندی توسعه بخش و یا هزینه‌کرد اعتبارات هر بخش در موارد دیگر موجب کاهش شفافیت و نظارت‌پذیری اعتبارات مرتبط می‌شود. با توجه به مطالب فوق پیشنهاد می‌شود که ردیف‌های متفرقه‌ای که زیرمجموعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات قرار دارند به دستگاه‌های مجری موضوع ردیف انتقال یابند. در صورتی که دستگاه مجری ردیف برنامه‌ای در موضوع ردیف دارد به آن ردیف منتقل شود و در صورت عدم وجود برنامه‌ای برای دستگاه در موضوع و ردیف، دستگاه و ردیف متفرقه مورد نظر از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به دستگاه مجری ردیف انتقال یابد. بنابراین پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود:

۱. دستگاه مرتبط با ردیف متفرقه ۲۷-۵۳۰۰۰۰۰ از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به شرکت پست جمهوری اسلامی ایران تغییر یابد و اعتبار این ردیف به ردیف برنامه‌ای ۴۰۸۱۱ شرکت پست جمهوری اسلامی ایران اضافه شود و عنوان ردیف برنامه‌ای به «راهبری امور پست و توسعه توسعه زیرساخت‌های حاکمیتی شبکه پستی» تغییر یابد.

۲. عنوان ردیف متفرقه ۲۸-۵۳۰۰۰۰۰ از «فعالیت‌های تحقیقاتی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و ارتقای فناوری‌های داخلی و تولیدات ملی» به «فعالیت‌های تحقیقاتی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و ارتقای فناوری‌های داخلی و تولیدات ملی و توسعه سرمایه انسانی بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور» تغییر نام یابد.

۳. تفکیک ردیف متفرقه ۴۲-۵۳۰۰۰۰۰ به «توسعه زیرساخت‌های فناوری اطلاعات» و «توسعه

خدمات و کاربردهای شبکه ملی اطلاعات» و اضافه شدن اعتبار «بخش توسعه خدمات و کاربردها» به ردیف متفرقه ۱۲۵-۵۳۰۰۰۰ و تغییر عنوان ردیف متفرقه ۱۲۵-۵۳۰۰۰۰ به «توسعه خدمات و کاربردها و محتوای ارتباطات و فناوری اطلاعات و توسعه سرمایه انسانی بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات».

۴. دستگاه مرتبط با ردیف متفرقه ۱۲۵-۵۳۰۰۰۰ از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به سازمان فناوری اطلاعات ایران تغییر یابد.

۵. دستگاه مرتبط با ردیف متفرقه ۵۶-۵۳۰۰۰۰ از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی تغییر یابد و اعتبار این ردیف به ردیف برنامه‌ای ۴۰۸۲۰ سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی اضافه شود و عنوان ردیف به «برنامه تنظیم مقررات ارتباطات و انجام وظایف حاکمیتی در امور فرکانس رادیویی و ایجاد بازار رقابتی در بخش» تغییر یابد.

۶. دستگاه مرتبط با ردیف متفرقه ۱۲۷-۵۳۰۰۰۰ از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی تغییر یابد.

۷. عنوان ردیف متفرقه ۱۲۸-۵۳۰۰۰۰ از «اجرای وظایف صیانتی اجتماعی و فرهنگی در خصوص ارتباطات و فناوری اطلاعات» به «اجرای وظایف صیانتی اجتماعی و فرهنگی در خصوص ارتباطات و فناوری اطلاعات و اجرای فیلترینگ هوشمند» تغییر یابد.

۸. دستگاه مرتبط با ردیف متفرقه ۱۲۴-۵۳۰۰۰۰ از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به شرکت پست جمهوری اسلامی ایران تغییر یابد.

۹. ردیف متفرقه ۱۲۶-۵۳۰۰۰۰ به دو بخش تفکیک شود:

الف) حفظ نقاط مداری و ماهواره،

ب) توازن منطقه‌ای و کاهش شکاف دیجیتالی بین مناطق و استان‌های کشور و برای هر کدام یک ردیف مجزا در نظر گرفته شود.

پیوست

جدول اعتبارات برنامه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات به تفکیک فعالیت‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴

شماره برنامه	برنامه	فعالیت	هزینه‌ای	تملك دارایی	جمع
۱۰۲۲۵	برنامه راهبردی سیاست عمومی کشور	تکمیل بانک اطلاعاتی	۱۰,۰۰۰	۰	۱۰,۰۰۰
۱۰۱۱۰	برنامه نظارت بر سیاست‌های کلی نظام (مجمع تشخیص مصلحت نظام)	تدوین شاخص‌های نظارت و جمع‌آوری اطلاعات	۸۴,۳۶۵	۰	۸۴,۳۶۵
۲۰۲۱۵	تولید گذرنامه بیومتریک (وزارت اطلاعات)	انجام مطالعه و بررسی	۱۰,۰۰۰	۰	۱۰,۰۰۰
		خدمات قراردادی	۴۰,۰۰۰	۰	۴۰,۰۰۰
		خرید اقلام مصرفی	۹۵۸,۰۰۰	۰	۹۵۸,۰۰۰
۱۲,۰۰۰	نگهداری و تعمیرات اماکن و تجهیزات	۱۲,۰۰۰	۰	۱۲,۰۰۰	
۱۰۴۲۵	برنامه نظارت و ارزیابی (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)	راهبردی امور انفورماتیک	۷,۰۸۰	۰	۷,۰۸۰
۱۰۲۳۹	برنامه ساماندهی امور ایرانیان خارج از کشور (شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور)	ایجاد سامانه ارائه خدمات بهینه به ایرانیان	۳۵,۰۰۰	۰	۳۵,۰۰۰
۳۰۲۴۵	برنامه جمع‌آوری، پالایش، نگهداری اسناد، مدارک و کتب (سازمان اسناد و کتابخانه ملی)	دیجیتال‌سازی اسناد و مدارک تاریخی و ملی	۳۴,۲۰۲	۰	۳۴,۲۰۲
		دیجیتال‌سازی کتب و منابع خطی و چاپی	۵۷,۶۴۸	۰	۵۷,۶۴۸
۱۰۵۳۳	برنامه تعامل و انتشار علم و فناوری (مؤسسه عالی آموزش و پرورش مدیریت و برنامه‌ریزی)	توسعه شبکه مجازی علمی و کارشناسی	۲۰,۵۰۰	۰	۲۰,۵۰۰
۴۰۹۳۵	برنامه راهبردی طرح‌های مدیریت مدیریت شهری و روستایی (سازمان امور شهرداری‌ها)	برنامه‌ریزی در جهت تحقق هدف شهرداری و دهیاری الکترونیکی	۳,۰۰۰	۰	۳,۰۰۰
۲۰۲۱۰	برنامه سامانه‌های جامع رایانه‌ای و شبکه‌های ارتباطی ناجا (ناجا)	عملیات نگهداری و توسعه سیستم‌ها و شبکه‌های ارتباطی و رایانه	۸۸۴,۵۰۰	۰	۸۸۴,۵۰۰
		ورود اطلاعات مرتبط با خدمات انتظامی	۸۷,۰۰۰	۰	۸۷,۰۰۰
۲۰۲۲۴	برنامه فرهنگی عقیدتی (سازمان عقیدتی سیاسی ناجا)	ارتقای فناوری و مکانیزاسیون ارتباطات	۶,۱۰۰	۰	۶,۱۰۰
۲۰۲۰۹	برنامه امنیت سازمانی (سازمان حفاظت اطلاعات نیروی انتظامی)	حفاظت اسناد و مدارک اطلاعات و امنیت ارتباطات	۷,۱۷۰	۰	۷,۱۷۰
۱۰۳۱۲	برنامه ثبت املاک (سازمان ثبت املاک و اسناد کشور)	ارائه خدمات الکترونیکی امور املاک	۱۵۰,۰۰۰	۰	۱۵۰,۰۰۰
		صدور اسناد مالکیت مبتنی بر سیستم کاداستر	۲۹۵,۰۰۰	۰	۲۹۵,۰۰۰

شماره برنامه	برنامه	فعالیت	هزینه‌ای	تملك دارایی	جمع
۱۰۳۱۳	برنامه ثبت شرکت‌ها و مالکیت معنوی (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور)	ارائه خدمات الکترونیکی از پایگاه شناسه ملی اشخاص حقوقی	۹۷,۵۴۴	۰	۹۷,۵۴۴
		ثبت الکترونیکی تأسیس و تغییرات شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری	۱,۹۸۰	۰	۱,۹۸۰
		ثبت الکترونیکی مالکیت معنوی	۷,۲۸۰	۰	۷,۲۸۰
۱۰۳۲۲	برنامه ثبت اسناد رسمی (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور)	ارائه خدمات الکترونیکی اجرای مفاد اسناد رسمی	۵,۸۵۰	۰	۵,۸۵۰
		ارائه خدمات الکترونیکی نقل و انتقال اموار و صدور اسناد رسمی	۶۴,۵۰۰	۰	۶۴,۵۰۰
		ثبت الکترونیکی وقایع ازدواج و طلاق	۲۱,۳۹۳	۰	۲۱,۳۹۳
۱۰۴۰۷	برنامه خدمات هواشناسی (وزارت امور اقتصادی و دارایی)	تأمین اعتبار کانال‌های مایکروویو هواشناسی	۲,۶۴۰	۰	۲,۶۴۰
۳۰۲۰۴	برنامه رسانه‌های شینداری و دیداری (وزارت امور اقتصادی و دارایی)	تأمین اعتبار کانال‌های مایکروویو هواشناسی	۵,۲۴۰	۰	۵,۲۴۰
۱۰۵۰۶	برنامه پژوهش‌های دانشگاهی	تأمین زیرساخت‌های اطلاعاتی، ارتباطی و علمی (خرید پهنای باند و اشتراک پایگاه‌های اطلاعاتی)	۱,۱۰۲,۴۳۱	۰	۱,۱۰۲,۴۳۱
۲۰۲۰۹	برنامه امنیت سازمانی	امنیت ارتباطات	۱۵,۶۹۶	۰	۱۵,۶۹۶
۲۰۱۸	برنامه راهبردی امور دفاعی (مؤسسه تحقیقاتی دفاعی)	هدایت و راهبری فناوری اطلاعات	۱۳,۷۰۰	۰	۱۳,۷۰۰
۲۰۱۱۶	برنامه عقیدتی (سازمان عقیدتی سیاسی ارتش)	فناوری اطلاعات و توسعه	۲,۴۵۰	۰	۲,۴۵۰
۲۰۱۲۸	برنامه فناوری اطلاعات و مدیریت دفاعی (دانشگاه افسری ارتش)	تکمیل و ارتقای نظام جامع انفورماتیک	۲۸۴	۰	۲۸۴
		تجهیز سیستم‌های انفورماتیک	۵۶۶	۰	۵۶۶
۲۰۱۱۹	برنامه جذب آموزش توسعه بسیج (سازمان بسیج ارتش ۲۰ میلیونی)	فناوری اطلاعات (شبکه ارتباطی بسیج)	۶۲۲,۰۸۸	۰	۶۲۲,۰۸۸
۲۰۱۱۶	برنامه فرهنگی عقیدتی (نمابندگی ولی فقیه در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی)	فناوری اطلاعات و توسعه	۴,۵۰۵	۰	۴,۵۰۵
۲۰۱۲۹	برنامه پژوهش‌های کاربردی (مرکز تحقیقات راهبردی امور دفاعی)	تهیه و خرید رایانه همراه و سخت‌افزار و نرم‌افزار و خرید وسایل صوتی و تصویری	۷۵۰	۰	۷۵۰
۲۰۱۲۸	برنامه فناوری اطلاعات و مدیریت دفاعی (دانشگاه عالی دفاع ملی)	پشتیبانی از سیستم‌های انفورماتیک	۱,۱۰۰	۰	۱,۱۰۰
		تکمیل و ارتقای نظام انفورماتیک	۳,۹۰۰	۰	۳,۹۰۰

شماره برنامه	برنامه	فعالیت	هزینه‌ای	تملك دارایی	جمع
۱۰۵۳۸	برنامه حمایت از توسعه زیست فناوری (پارک زیست فناوری خلیج فارس)	تأمین زیرساخت‌های شبکه اطلاعاتی و ارتباطی	۳,۴۶۲		۳,۴۶۲
۱۰۵۱۸	برنامه مدیریت و راهبری علم و فناوری (پارک علم و فناوری استان خراسان)	کمک به استقرار پدافند غیرعامل	۵۰۰		۵۰۰
۱۰۵۱۵	برنامه توسعه فن‌آفرینی	تأمین شبکه اطلاعاتی و ارتباطی	۱,۷۸۰		۱,۷۸۰
۱۰۵۱۸	برنامه مدیریت و راهبری علم و فناوری (پارک علم و فناوری استان فارس)	انجام فعالیت‌های فرهنگی و اطلاع‌رسانی	۱,۲۰۰		۱,۲۰۰
		کمک به استقرار پدافند غیرعامل	۱,۲۰۰		۱,۲۰۰
۱۰۵۱۵	برنامه توسعه فن‌آفرینی (پارک علم و فناوری استان گیلان)	انجام فعالیت‌های فرهنگی و اطلاع‌رسانی	۱,۲۰۰		۱,۲۰۰
۱۰۵۱۸	برنامه مدیریت و راهبری علم و فناوری	تأمین شبکه اطلاعاتی و ارتباطی	۴۰,۳۵۳		۴۰,۳۵۳
۱۰۵۱۸	برنامه مدیریت و راهبری علم و فناوری (استان کرمانشاه)	تأمین زیرساخت‌های ارتباطی و اطلاعاتی	۱,۱۷۱		۱,۱۷۱
۱۰۵۱۸	برنامه مدیریت و راهبری علم و فناوری (پارک علم و فناوری هلجرد (البرز) ۱)	تأمین زیرساخت‌های ارتباطی و اطلاعات	۲,۲۰۶		۲,۲۰۶
۴۰۳۲۵	برنامه حمایت از صادرات صنایع دستی (سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری)	تسهیل و حمایت از افزایش سهم تجارت الکترونیکی در صنایع دستی	۸,۰۰۰		۸,۰۰۰
۳۰۲۳۹	برنامه توسعه نشر و ترویج کتابخوانی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)	کمک به اطلاع‌رسانی و تبلیغات کتاب و راه‌اندازی پایگاه‌های تازه‌های کتاب	۵۳,۰۹۱		۵۳,۰۹۱
۳۰۲۴۰	برنامه توسعه همکاری‌ها و مبادلات فرهنگی بین‌المللی (سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی)	کمک به ایجاد و توسعه شبکه‌های اجتماعی و تالارهای گفتگو	۹۸,۰۰۰		۹۸,۰۰۰
۳۰۲۷۲	برنامه هدایت تبلیغات و اطلاع‌رسانی (سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی)	کمک به ایجاد و به روزرسانی پایگاه‌های اینترنتی علمی آموزشی، رسانه‌ای، تبلیغ دینی، فرهنگی و هنری خارج از کشور	۱,۸۰۰		۱,۸۰۰
۳۰۲۶۰	برنامه حمایت و هدایت فعالیت‌های فرهنگی - دینی (مؤسسه نشر آثار حضرت امام ره)	حمایت از سایت پرتال امام خمینی به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی	۲۹,۰۰۰		۲۹,۰۰۰
۳۰۲۶۰	برنامه حمایت و هدایت فعالیت‌های فرهنگی - دینی (سازمان تبلیغات اسلامی)	فعالیت‌های اطلاع‌رسانی از طریق سایت	۲۱,۰۵۰		۲۱,۰۵۰
۳۰۲۶۵	برنامه گسترش فعالیت‌های فرهنگی در مساجد (مرکز رسیدگی به امور مساجد)	حمایت از برنامه‌های فناوری اطلاعات	۵,۲۸۷		۵,۲۸۷
		حمایت از فعالیت‌های ترویجی و کاربرد رسانه‌ها در فعالیت‌های مرتبط با آن	۲۷,۵۳۵		۲۷,۵۳۵

شماره برنامه	برنامه	فعالیت	هزینه‌ای	تملك دارایی	جمع
۳۰۲۷۷	برنامه حمایت و گسترش امور ادبی (حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی)	تأمین محتوا در فضاهای مجازی و دیجیتال	۲,۶۲۵		۲,۶۲۵
۳۰۲۶۶	برنامه گسترش و بهسازی کتابخانه‌های عمومی (نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور)	کمک به خرید و جایگزینی کتب و نشریات و فایل‌های دیجیتالی	۴۹,۵۶۶		۴۹,۵۶۶
		کمک به مکانیزه کردن کتابخانه‌های عمومی	۱۰,۰۰۰		۱۰,۰۰۰
۳۰۱۵۱	برنامه فعالیت‌های آموزشی و پرورشی (وزارت آموزش و پرورش)	توسعه و کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات	۱۳,۰۰۰		۱۳,۰۰۰
۱۰۵۳۶	برنامه حمایت از بسترسازی و شبکه علم و فناوری (وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی)	حمایت و توسعه شبکه‌های پژوهش پزشکی	۱۰,۱۰۰	۰	۱۰,۱۰۰
۴۰۹۲۹	برنامه امور دبیرخانه شورای عالی شهرسازی و معماری (وزارت راه و شهرسازی)	راهبری برپایی پایگاه اطلاعات داده‌ها	۱۹,۰۰۰		۱۹,۰۰۰
۴۰۹۳۶	برنامه کمک به سازمان‌های نظام مهندسی (وزارت راه و شهرسازی)	به روزرسانی سامانه جامع مهندسی کشور	۴,۰۰۰	۰	۴,۰۰۰
۴۰۹۱۴	برنامه توسعه بانک‌های اطلاعات و فناوری (مرکز تحقیقات راه مسکن و شهرسازی)	به روزرسانی بانک‌های اطلاعاتی تخصصی	۱۰,۱۵۰		۱۰,۱۵۰
جمع کل					
					۵,۰۹۰,۷۳۸

منابع و مآخذ

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور.
۲. قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور.
۲. قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور.
۴. قانون «اجازه تعیین و وصول حق امتیاز فعالیت بخش غیردولتی در زمینه پست و مخابرات»، مصوب مورخ ۱۳۹۲/۸/۱۹ مجلس شورای اسلامی.
۵. گزارش بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور، بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات، مرکز پژوهش‌های مجلس، دی‌ماه ۱۳۹۲.
۶. گزارش بررسی عملکرد بودجه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات از ابتدای سال ۱۳۹۳ تا تاریخ ۱۳۹۳/۸/۱۷.
۷. فقیهی، مهدی. رساله دکتری با عنوان ارائه مدل دولت الکترونیک در افق ۱۴۰۴، سال ۱۳۹۳.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

شماره مسلسل: ۱۴۰۷۶

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور ۳۱. بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات

نام دفتر: مطالعات ارتباطات و فناوری‌های نوین (گروه ارتباطات و فناوری اطلاعات)
تهیه و تدوین کنندگان: مهدی فقیهی، حسن پوراسماعیل، عباس پورخصالین، فاطمه علوی، ابوالقاسم رجیبی

همکاران: اکبر زین‌العابدینی، پرستو اجاقیان، عسل دارا

مدیر مطالعه: حسن پوراسماعیل

ناظر علمی: مهدی فقیهی

متقاضی: کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. فناوری اطلاعات و ارتباطات
۲. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
۳. درآمدها
۴. اعتبارات
۵. لایحه بودجه سال ۱۳۹۴

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۱۰/۳